

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜਨਵਰੀ 1, 1985

January 1, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ: ਕਾਂਗਰਸੀ ਜੱਫਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ, ਸਾਰੇ ਲੀਡਰ ਲੁੜਕ ਗਏ!

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਾਹੀਂ) ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਠਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਦੇ ਲੱਗ ਪੱਗ ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜੱਫਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੜਕ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਗਪੱਗ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਸਾਥਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮਿਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਫਰੰਟ ਦਾ ਹੱਥ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਜਦ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਦੀ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਟਕਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ।

ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੂੰ 394 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਦ ਕਿ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 4, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 2, ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ 3, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. 4, ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. 22, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ 27, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਫਰੰਟ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ) 15

ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰੀ

ਅਮੇਰੀ ਦੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਖਾ ਗਈ। ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 50,163 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਲੱਖ 65 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਵਿਚਾਰ ਮੱਚ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਨੇ ਬਹੁਗੁਣਾ ਮੁਧਾ ਮਾਰਿਆ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਹੁਗੁਣਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਯੂ. ਪੀ. ਦੀ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਹੁਗੁਣਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਸਾਂ ਬਚੀ।

ਅੱਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਵੀ ਹਾਰਿਆ।

ਪੁਰਾਣੇ ਜਨਸੰਘੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ

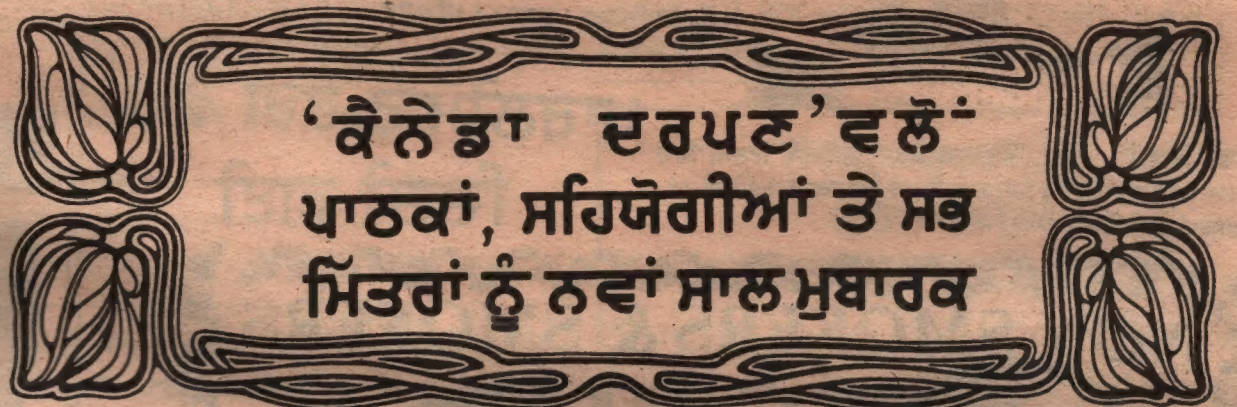

ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ	507 (ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਹੋਈ)
ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜੇ	494
ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ)	394
ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ.	22
ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ	27
ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ.	4
ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ	4
ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ	3
ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ	2
ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਫਰੰਟ (ਪੱ. ਬੰ.)	15
ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ	23

ਅੱਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਵੀ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।" ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹੀ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਬਦਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀਆਂ।

ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਲੁੜਕ ਗਿਆ

ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਬਿਲਾਈ (ਯੂ. ਪੀ.) ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਾਰ ਖਾ ਗਏ ਜਦ ਕਿ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੇਟਰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ੀਦਣਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਟੋਰ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

ਟੌਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ

● ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ● ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ ● ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖ਼ੀਦੋ

* New * Used or * Trade-ins

ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 36 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮ:

2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. (At 10th Ave. East)

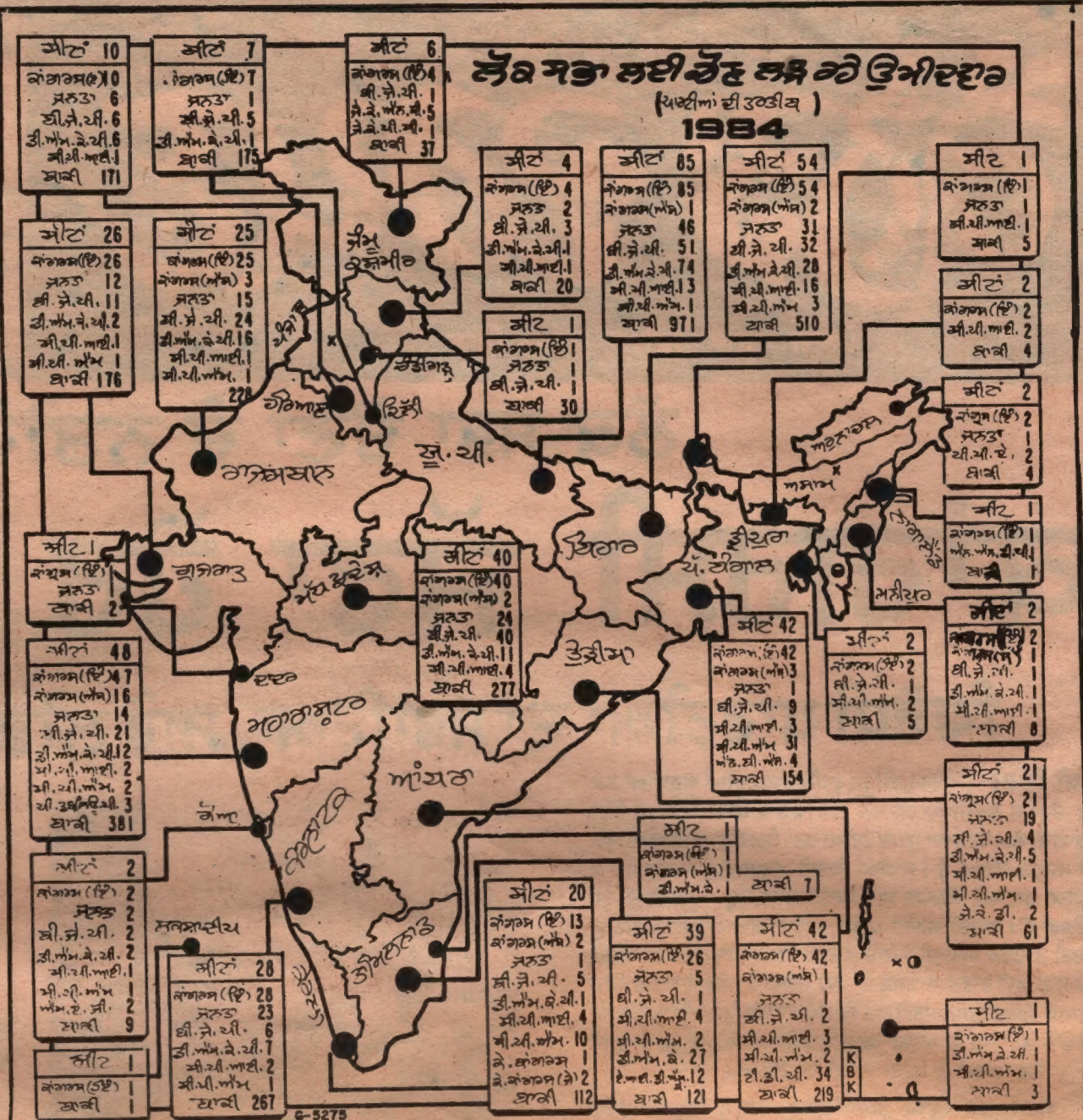
Ph:

874-9525

ਪਾਲ ਚੂਰ

A black and white portrait of a man with a beard and mustache, wearing a suit, white shirt, and striped tie. He is looking directly at the camera.

5965 Fraser St., Vancouver

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ।

ਆਪ ਸਜੇ ਲੀਡਰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾ ਜਰ ਸਕੇ

ਲੰਡਨ - ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੁੱਜਾ ਹੈ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਮਨੀਲਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ, ਦਹਿਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸਿਦੀ ਅਤੇ ਨਵਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸ਼ੁਰੂਤ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਪੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਹ ਭੁੱਖਣ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੁੱਖਣੀ ਵਿੱਚ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਕਨਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੁਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਆਪੇ ਸਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਰਹੇ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸੱਚ ਬੂਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਜਦ ਉਥੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਸਾਧ ਲਈ।

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਭੁੱਖਣੀ ਨਹਿਰ ਗਿਆ ਅਤੇ 14 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੀਥਰੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਤੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਤੇ ਖੋਹ ਖੁਆਰੀ

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਉਤੇ ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭੁੱਖਣੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਭੁੱਖਣੀ ਪਹੁੰਚਣ ਉਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਟਰੀ ਵੀਜ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਸਬੀਰ ਬੰਗਕੋਂਕ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਵਕਤ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਫਿਲਪਾਈਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਨੀਲਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਨਾ ਮਿਲੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਪੁੱਜੇ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਿਲੀ?

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮੁੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਖੁਬ ਉਛਾਲਿਆ ਅਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਸ ਤੋਂ ਦਿਵਾਏ ਗਏ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਾ ਸਾਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੇਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦ ਹਰ ਕਿਸ਼ਤ ਦਾ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ' ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਭਗੋੜਾ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇਹ ਸਲੂਕ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?

ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ. ਦੀ ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕੋਡਰ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਉਥੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਲਾਗੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਰਹਿਣ ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਅਖੰਡੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਦਰਾ ਗਾਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ?

ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਲੈ ਗਈ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ. ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਲੇਨ ਵਿੱਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਭੁੱਲਰ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ

ਵੈਨਕੂਵਰ - ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲ ਕੀ ਵਤੀਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਜੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ। ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।' ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਨੂੰ ਕਿ ਕੁੱਝ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਾਮਲ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਆਪੇ ਸਜਿਆ ਲੀਡਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.)—ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੁਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਿਹੰਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ - ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਵਿਚ ਬੁਢਾ ਦਲ ਦਾ ਮੁਖੀ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇੜੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਠੇਕਾ ਲੁੱਟਿਆ

ਮੋਗਾ - (ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਬਿਊਰੋ) ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਪੁਲੀਸ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਘੋਲੀਆਂ ਕਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ 1700 ਰੁਪਇਆ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੌੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ. ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਲਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਤਾਪਪੁਰਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ 10 ਕਾਰਤੂਸਬਰਾਮਦਕੀਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਅਸਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਰੁਧ ਅਰਜ਼ੀ

ਚੰਡੀਕੜ, (ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੋਕ)—ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਚੇਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਚੇਲੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15 ਜੂਨ 1984 ਤਕ ਵੀਜੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਫੌਜ਼ਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਖੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 14 ਜਨਵਰੀ 1985 ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ 1300 ਵੋਟ ਤੇ ਜਿੱਤਿਆ

ਕਾਂਗਰਸ (ਜ) ਦਾ ਲੀਡਰ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਕੇਵਲ 1300 ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ।

ਦੋ ਨਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਚਿਹਰੇ: ਕੇ. ਆਰ. ਨਰਾਇਣਨ ਤੇ ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਦੂਤ ਕੇ. ਆਰ. ਨਰਾਇਣਨ ਕੇਰਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਜਦ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਦੂਤ ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਆਰ. ਨਰਾਇਣਨ ਅਤੇ ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਰਸਿਮਾ ਰਾਓ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਰਿਆ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਨਰਸਿਮਾ ਰਾਓ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗਾ ਰੈਡੀ (ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ) ਤੋਂ 54 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰਿਆ ਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦੂਸਰੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਬੀ. ਬੰਕਰਾਨੰਦ, ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਵਿਜੇ ਭਾਸਕਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਹਰੀ ਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਕੇਰਲਾ 'ਚ ਚੋਣ ਹਿੱਸਾ, ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

ਬੇੜੀਆ - ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਚੰਪਾਰਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਦੋ ਲੋਕ ਸਭਾਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਵਰਕਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ।

ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਰਕਰ ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਗਰੋਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹਲਾਕ ਕੀਤਾ।

ਬੇੜੀਆ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸੁਦਾਮਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਇੱਕ ਗਰੋਹ ਨੇ ਦਮਕਿਪਾ ਦੇ ਵਰਕਰ ਗੁਲਾਮ ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਗਾਹਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੋਹ ਨੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਹਜ਼ੀਰਤ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸੋਇਮ ਸੇਵਕ ਹਲਾਕ

ਮੱਲਪੁਰਮ (ਕੇਰਲਾ) ਇੱਥੇ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਅਠਵਨਾਦ ਵਿਖੇ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਇਮ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਕਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ।

ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਗਰਣ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗ ਪਿੱਛੋਂ ਘਰੋਘਰੀ ਪਰਤ ਰਹੀ ਸੀ।

HAPPY AND PROSPEROUS NEW YEAR TO OUR FRIENDS & PATRONS
ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ।

ਡੀ. ਪੀ. ਪਾਂਡੀਆ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ
D.P. PANDIA & ASSOCIATES
61 - 553 Granville Street,
Vancouver, B.C. V6C 1X6
Phone: (604) 684-3716

THE CANADA DARPAN

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor (Hon.): DARSHAN GILL

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਈਂ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜਿਹੀ ਵਾਰ ਹਨ।
ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਰਾਨੀ
ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਅਚੰਭਾਜਨਕ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਰੋਧੀ
ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ' ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਲੀਡਰ ਲੱਗਪਗ ਸਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਨ। ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਤੇ
ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ। ਜਦ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜਨਸੰਘੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇ ਕਿਸੇ
ਸਮੇਂ 'ਹਿੰਦੀ, ਹਿੰਦੂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ
ਉਂਝ ਹੀ ਹੁੰਝ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜਾਦੂ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।
ਜੇ ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰ ਨੇ ਏਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ
ਗਾਂਧੀ ਵਿੱਚ ਪੁਗਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁੱਝ ਫਰਜ਼
ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ ਉਸ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਏਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਮਸਲਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 31
ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 3 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਕਤਲੇਆਮ, ਔਰਤਾਂ, ਜਿਉਂਦੇ ਆਦਮੀਆਂ,
ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਇਸ
ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ 52 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਜੋ
ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ)
ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੱਕ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ
ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ: (ਉ) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ
ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣੇ।

(ਅ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਹਦ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ
ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਮਸਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

(ੲ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਸ) ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ
ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਹ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਹੱਲ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੇ
ਆਧਾਰਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

(ਕ) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਜ਼ਮੂਨ
ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ।

(ਗ) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਰੰਤ ਵੱਜ ਹਟਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਘ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਯੋਗ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਙ) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਤਸੱਦਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

(ਝ) ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ
ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇ

ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਵੈ-
ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਸਕਣ। ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ
ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲੱਗਪਗ ਤਬਾਹ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਤੇ
ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮਸਲੇ ਨਾ ਸੁਲਝਾਏ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ
ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਡਾਵਾਂਡਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ
ਹੋਵੇ।

ਪਤਾਲਾਂ 'ਚੋਂ ਲਿਆਈਏ
ਮੁੜ ਕੱਢ ਕੇ ਮਟੀ,
ਅਸਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਠਾਹੀਏ
ਰਤਨ ਅਭਤਾਬ ਦਾ।

ਪੱਤਝੜ ਤੋਂ ਬਚਾਈਏ
ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ,
ਖੇੜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਆਈਏ
ਮੁੜ ਝੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਮੁੱਥਤਨਾਮੇ

ਐਡੀਟਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਇੱਕੋ-ਕੋਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਖੱਬੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ
ਕੁੱਝ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਛਾਪ ਕੇ ਪੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਲਾਈਨਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕੱਟਣੇ। ਕੁੱਝ ਸ਼ਬਦ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਅਰਥ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ।

ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਕੌਮ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਨਾਮ
ਮਾਤਰ ਹੀ ਹਨ) ਫਤਵਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਤਲੇ ਗਾਰਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂ
ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ, ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ
ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੇ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ
ਹੈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਬਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਅਸੀਂ ਯੇਸ਼ਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੱਚ ਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਝੂਠ ਕਿਹਾ
ਹੈ। ਬਾਹਰ ਭੜਕਾਉ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਭੀ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੀ ਬਹੁਤ
ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ
ਕਰ ਦੇਣਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖ ਆਪ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਚ ਕੌਮ ਦਾ ਝਲਾ ਕਰਦੇ
ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਖਰਾਬ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ
ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਸ਼ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਓ। W.S.O. ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੋ
ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. ਓ. ਦੀ
ਸਟੇਟਮੈਂਟ (ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ ਨਵੰਬਰ 26) ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆ ਆਖਦੇ ਹਾਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਮਾਨ ਤੇ
ਆਦਰ ਵਧੇਗਾ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਘਮਕੀਆਂ ਤੇ
ਘੁਰਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੋ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਚਾਰ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਜਾਂ ਇਗਲੋਂਡ
ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੜਾਈਆਂ
ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹੀ ਹਾਲ ਇੱਥੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ
ਵਿੱਚ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨੀ ਹੈ ਉਹ ਤਾਕਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਟੀ
ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਨਸਲੀ ਲੋਕ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਜੋ ਲੋਕ ਸਿਆਣਪ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚੁੱਪ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ
ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਬੇਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਉਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੀ ਜ਼ਬੇਦੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ
ਜ਼ਬੇਦੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਉਹਨਾਂ
ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ
ਦੇ ਫਾੜ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਪਟ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੋਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਆਰਥਿਕਤਾ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਚਾਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ
ਬਾਹਰ ਭੀ ਨ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਰਹੀਏ? ਭੜਕਾਉ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਤੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾਕੇ,
ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਅਣਜਾਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ
ਅਣਭੋਲਤਾ ਨਾਲ ਪਰਦਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਉਲਟ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਕੁੱਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਈ। ਤਸੱਦਦ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ
ਮਾਣ ਤੇ ਆਦਰ ਘਟਿਆ। ਅੱਜੇ ਤਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ
ਭੀ ਇਸ ਲੋਟੂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾ ਹੜੱਪ ਕਰ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕ ਦੋ ਬੰਦੇ ਮਾਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ,
ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਚੰਗੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਸਿਹਤਵੰਦ ਹੈ। ਕੋਈ ਭੀ ਮੁਵਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ
ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਅਸਲੀ ਗੱਦਾਰ ਯੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਲੇ ਹੋਏ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅੱਖੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਰਹੇ ਤੇ ਸਖਤ
ਕੌਮ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦ
ਧੋਬੀ ਪੱਟੜਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਘਿਆਨ ਠੱਥਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਣੇ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੂੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ
ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇ ਅਮੀਰ ਹਨ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ
ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੀ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਵਿੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਸੇ ਭੀ ਭੇਜੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ
ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਅਮਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ
ਗੁਨਾਹੇ ਜੋ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਝੂਘਾ ਦਰਦ ਹੈ। ਪਰ ਜੋ ਲੋਕ ਇੱਥੇ
ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸੋਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖ ਤੇ ਭੜਕਾਉ ਅਤੇ ਜਹਿਰੀਲੀਆਂ
ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਨਾ ਦਿਓ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਭੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਆਵੇਗੀ। ਡਿਪਲੋਮੈਸੀ ਤੇ
ਸਿਆਸਤ ਭੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਮੁੜ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੌਮ ਨਾ ਲਓ, ਡਿਪਲੋਮੈਸੀ
ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਸਾਡੇ ਬਖ਼ਲਾਵ ਚਿੱਠੀਆਂ ਛਾਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ
ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਭੀ ਛਾਪੇ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਭੁੱਖੀਜੀਵ ਦਾ
ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਗਿਰੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਣ
ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਗੱਲ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਹਰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਅਸੀਂ
ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗਾਲੀ ਗਲੀਬ ਤੇ ਖੁਸ਼ਾਨਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪਰ ਜੋ ਲੋਕ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਕਰਕੇ (ਜਿਵੇਂ ਕੈਮਲੂਪਸ
ਹੋਇਆ ਹੈ) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਟੇ ਬੁਟੀ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,
ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਸਲੀ ਇਹ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ
ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਐਡੀਟਰ ਜੀਓ,

ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਗੁਰਫਤਹਿ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ ਜੀ।

ਸਨਿਮਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੜੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਗਜ਼ਲ 'ਕੈਨੇਡਾ
ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਲਈ ਘੱਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਛਾਪਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਛਾਪ ਕੇ
ਪੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰੀ
ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕੋਲਗਰੀ ਆਓ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣ ਦੀ
ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਪਰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਖੈਰ
ਜੋ ਦਾਤਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਪੰਦਰਵਾੜਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ
ਜੀ ਦਾ ਪੇਰ ਤਾਂ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਹੈ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਦਾਸ ਦੀ
ਹਾਰਦਿਕ ਦਾਤਾਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ
ਵਰਗੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪਰਚੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਕਰ
ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਚਾ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਦਾਤਾਰ ਆਪ
ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਦਾਸ ਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ
ਉਤਰ ਘੱਲ ਕੇ ਕਰਤਾਰਥ ਕਰਨਾ ਜੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ
ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ।

ਪਾਠਕ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

ਪਿਆਰੇ ਸੰਪਾਦਕ ਕੈਨੇਡਾ - ਦਰਪਣ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਮੁੜ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈ। ਆਸ ਹੈ
ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਚਾ ਇੱਥੋਂ - ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਲੋਂ ਪਰਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫਿਰਕੂ ਜਹਿਰ
ਦਾ ਅਸਰ ਧੋਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਪਰਚੇ ਗੱਲਾਂ
ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਕਿਸੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲੇ ਗਾਰਤ, ਗੁੰਡਪੁਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ
ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚਾ ਫਿਰਕਾ ਹੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ
ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਨਾ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਨਾ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਹੀ
ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਹਨ।
ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾਰ ਨਾਲ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ
ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਟੀਆ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੋ ਕੁਝ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਾਕਮਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ
ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਹੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਦਾਰ
ਖਿਆਲ ਤੇ ਗੈਰਫਿਰਕੂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਵੇ। ਗੈਰਫਿਰਕੂ ਸਿਆਣੇ
ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ - ਦਰਪਣ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ। ਇਸ
ਨਾਲ ਏਥੇ ਨਫਰਤ ਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਅਸਰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਮਿਲੇਗੀ।

ਆਪ ਦਾ ਪਾਠਕ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸਰੂ, ਬੀ. ਸੀ.

ਪਿਆਰੇ ਸੰਪਾਦਕ ਕੈਨੇਡਾ - ਦਰਪਣ,

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵਿਚ ਇਹ ਨੋਟ ਪੜ੍ਹਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਦਰਪਣ
ਜਨਵਰੀ 1985 ਤੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਇਸ
ਵੇਲੇ ਇਕ ਗੈਰ - ਫਿਰਕੂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਪਰਚੇ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਸੀ।
ਏਥੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੂਰੇ
ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ
ਜਹਿਰ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ - ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਨੂੰ
ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ, ਵਰਨਾ ਉਹ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ
ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾੜਾਂ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ।
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਫਿਰਕੂ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਉਤਾਰ ਦੇਣ ਲਈ
ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਨੇ ਚੰਗਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ
ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਾਦਲੀਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ
ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਹਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।
ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸੁਭਚਿੰਤਕ,

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ

ਰਿਚਮੰਡ, ਬੀ. ਸੀ.

ਐਡਾਂ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—
ਭਵਖੰਡਨ - ਫੋਨ : 324-4381

ਜ਼ਿਆ ਹੋਰ 5 ਸਾਲ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ - ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕਮੱਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਰ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਹਾਂ-ਪੱਖੀ" ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਰਹੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 32 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ 98 ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 60 ਫੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ।

ਪਰੰਤੂ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਮੱਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਲੋਕਮੱਤ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, ਕੋਪਾਲ, ਫੈਜ਼, ਕਰਾਚੀ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ, ਖੈਬਰ, ਖਈਬਰ ਏਜੇਸੀ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਵਜ਼ੀਰਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਮੁਵਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ ਹੱਕ ਦੇ ਹੋਰ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 350 ਲੱਖ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 64 ਫੀ ਸਦੀ ਨੇ ਮੱਤਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਮੱਤ ਵਿੱਚ "ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ" ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਈ ਥਾਈਂ 5 ਫੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ।

ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਜਨਰਲ

ਲੋਕਾਂ ਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਬੈਨਜ਼ੀਰ

ਲੰਡਨ (ਰਾਇਟਰ) ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਬੈਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੁਮਾਰੀ ਭੁੱਟੋ ਜਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜ਼ੁਲਫੀਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਫਾਹੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀ - ਡਿਸਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਇਥੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਖੰਡੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨੇਤਾ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਵੀਜੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਚੌਹਾਨ, ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਸੀ।

ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਲੋਕਮੱਤ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਸਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੰਗੀ ਸੀ।

THE TIMES OF INDIA ELECTION RESULTS									
STATES	IND	CNG	BJP	CON	SP	LOK	CP	IND	OTHERS
DELHI	7								
ANDHRA	42								
BIHAR	54								
GUJARAT	26								
HARYANA	10								
HIMACHAL	4								
U.P.	8								
KARNATAKA	27								
KERALA	2								
M.P.	6								
MAHARASHTRA	4								
MIZORAM	1								
N.E. STATES	1								
ORISSA	1								
RAJASTHAN	1								
SIKKIM	1								
TAMIL NADU	1								
U.P.	1								
WEST BENGAL	1								
TOTAL	15								

Indian election returns being posted at a newspaper building

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਤ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ

GURU BAZAAR

6529 Main St. (49th Ave.)
Vancouver, B.C.
Ph: 327-4422

Buy TWO Printed Suits for \$8.00 each & get
THIRD suit FREE

Buy ONE printed Saree for \$20.00 & Get
SECOND Saree \$10.00

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser St. (46th Ave.)
Vancouver, B.C.
Ph: 327-3033

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ਪਿਆਰੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਕੈਨੇਡਾ - ਦਰਪਣ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕਾ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵੇਸਲਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਦਰਪਣ ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾੜਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਰੰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਦਰਪਣ ਨੇ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਪਰਚਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਰੋਲ ਸਲਾਘਾ ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਕ ਪ੍ਰਾਪ੍ਰਗੰਡਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਰਚੇ ਕਹਿ ਕੇ ਪਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਰਚੇ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਚਾਰੀਆਂ ਤੁਹਮਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਰਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨੰਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਦਰਪਣ ਦਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਚਲਦਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਵੇਗਾ।

ਸੁਭਚਿੰਤਕ,

‘ਸੁ.ਵੀ’ ਅਮਰਜੀਤ

ਸੰਪਾਦਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ,

ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਦਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਪਰਚਾ ਹੋਰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਰਚਾ ਸਹੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੂਝ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਚੰਗੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰ ਕੇ ਸਮਾਜ ਹਿੱਤਾਂ ਵੱਲ ਲਾਵੋਗੇ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ।

ਸੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸਹਿਤ,

ਇਕਬਾਲ ਕਾਹਲੋਂ

ਐਡਾਂ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :-

ਭਵਖੰਡਨ - ਫ਼ੋਨ : 324-4381

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਖ ਕਾਰਜ ਦੇਖ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਆ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਅਜ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਚ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਤੇ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਕਲ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਤਾ ਹੈ ਤੇ ਫੁੱਟ ਬਾਰੇ ਖਬਰਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਫੈਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀਤੀ ਵੋਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਮੀਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਤਰਕ ਜੀਅ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਅਜ ਜ਼ਿਲਾ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸ਼ੰਤ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਖਾਨੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਲਾਏ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪਾਂ 'ਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੀੜਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ

J.C. Sharma
Consul GeneralTelephone: (604) 681-0644, 669-6821
Cables: CONGENDIA, Vancouver

28th December, 1984

Dear Sir,

On behalf of all the members of the Consulate General of India, I wish to convey our greetings to all the members of the Indo-Canadian community. We sincerely hope that the community will sink its differences and 1985 will be a year of reconciliation. May I also take this opportunity to appeal to all our friends to maintain communal harmony and once again restore the unity within the community? I wish to assure your readers that the Consulate will make every possible effort to further improve its services to the members of our community without any discrimination whatsoever.

With best wishes for a very happy New Year,

Yours sincerely,

Signature

(J.C. Sharma)

ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਗਰੇਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ, (ਨਿਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ)—ਨਾਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਪੁਲੀਸ-ਮੈਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਬੀ-1 ਟੈਸਟ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਲ ਇਥੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੁੱਲੇ ਕੋਸ਼ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਉਚ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ

ਧੜਾ-ਧੜ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਛੋਟੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਚੈਨੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ, ਨਵੇਂ ਗਰੇਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ 1860 ਵਿਚ ਬਣੇ ਪੁਲੀਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

1985 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ

ਕੈਡਲਿਕ ਖ਼ੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

TIME FOR BUYING 1984

CARS & TRUCKS

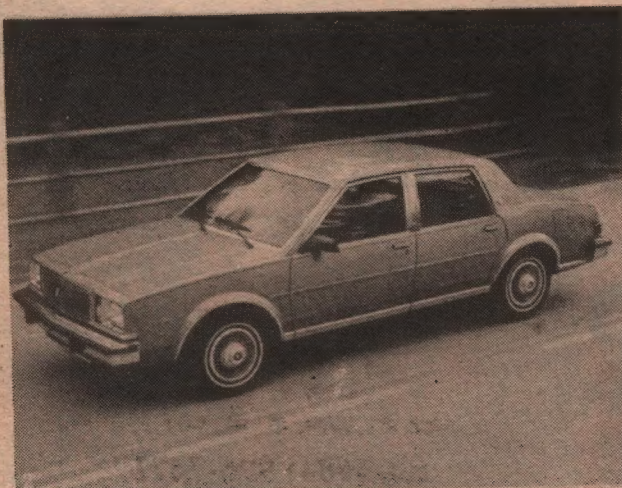
ALSO TIME FOR BUYING

1985 NEW MODELS

Parlad Gill

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਨਾਮ

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

.....ਇਹ ਖੱਤ ਉਸ ਖਬਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ 16-31 ਦਸੰਬਰ 1984 ਸਫ਼ਾ 7 ਉੱਪਰ ਛਪੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸਿੱਖ) ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਕਬਿਤਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨਕਸਲੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀਆਂ ਇੱਕੋ ਖਬਰਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਇਹ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਤੱਥ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

1. ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਸੀ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਵੀ ਸੀ।
2. ਹੁਣ ਲਓ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਮੈਂ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਪਟਿਆਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਉੱਪਰ ਮਿਲਿਆ ਉਸਦੇ ਇਰਾਦੇ ਗਿਰਦੇ ਐਸ. ਐਫ. ਆਈ. (ਮਾਰਕਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ) ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਿਆ।
3. 14 ਮਾਰਚ 1982 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਸਰਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ (ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ "ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਜੇ ਮੈਂ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਨਾਂ ਆ ਸਕਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਡਾਂਡੇ ਹੇਠ ਹਾਂ।" ਮੈਂ ਦੱਸਦੀ ਜੀਭੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਇਸ ਡਾਂਡੇ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ।
4. ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦ ਉਹ ਇਸ ਡਾਂਡੇ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤੇ ਸ਼ਿਧਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵੱਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ, ਨਕਸਲੀਆਂ ਵੱਲ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਚਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁੱਛਦਾ, "ਕੀ ਇਸ ਵਾਰ "ਸੁਰਖ ਰੇਖਾ" ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ?" ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਨਾਲ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨਾਲ।
5. ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀਆਂ ਉਲਟਾਉਣ ਤੇਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਕਸਲੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇ ਕਦੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਨਕਸਲਬਾਦੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਰੀਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੜੇ, ਨਕਸਲੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਭਿਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਆਦਿ ਆਦਿ - ਗੱਲ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭਿਡਰਾਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਫਜ਼ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਮਜਹੂਬ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਤਲ ਗਰੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗੀਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਨੂੰ ਗਲ਼ਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਤੇ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਲੇਰੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਾਮਰੇਡ ਭਾਵੁਕਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ) ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੋਕ ਹੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤੱਕ ਕੀਤੀ।

ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਖੱਤ ਦਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਚੁਆਬ (ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੇਖ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ)

ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਥ ਦਾ ਮਤਵ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਸੰਜੀਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ 'ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼' ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਛਪੀ ਹਰ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਭਾਵੇਂ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫੀ ਕੁੱਝ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਖੱਤ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੀ ਸਮੱਸਯਾ ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਸਟੇਜ ਕਿਹੜੀ ਹੈ? ਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਂਝੀ ਸਟੇਜ ਹਨ? ਕੀ ਉਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ? ਕੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਣ? ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਸਟੇਜ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆ ਕੇ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਔਰੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਸਟੇਜ ਤਾਂ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਹੀ ਹਨ। ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੱਸ ਕੇ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ (ਚਿੱਠੀ ਹੇਠ ਸੰਪਾਦਕ ਵੱਲੋਂ ਛਪੇ ਨੋਟ ਮੁਤਾਬਿਕ)

ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਝ ਲਿਖਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ 'ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਤਾਲੇ ਕਿਉਂ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ?' ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਦੀ, ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਕੀ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਹ ਹੀ ਲਿਖੀਏ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਭਰਾ ਮਾਰ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇੱਕ ਪਰਚੇ "ਸੁਰਖ ਰੇਖਾ" ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਗੰਗਾਭਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੁਖਰਾਜ ਸੱਥਰ (ਚੰਗਿਆੜੀ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ) ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਆਹੂਤੀ ਦੇ ਗਿਆ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਨਕਸਲੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਬੇਕਿਰਕ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨਕਸਲੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਰਲਗੱਭ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਫਿਰਕੂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਕ ਨੂੰ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਰ ਸੂਬਾਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

".....ਫਿਰ ਵੀ ਨਕਸਲੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਲਈ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਰਮ ਦਾ ਪਰੋਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਕੁੱਝ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਰਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਵੀ ਨਕਸਲੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸਤ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਢੰਗ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਅਜੀਬ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। - ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਖੱਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਛਪੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਲਿਖ ਕੇ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਨੇ ਅੱਪਣੇ ਮੂੰਹ ਉੱਪਰ ਪਾਇਆ 'ਨਿਰਪੱਖਤਾ' ਦਾ ਨਕਾਬ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਖਬਰਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਦੀ ਵਾਰੀ ਆਮ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਕਿੰਤੂ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸੱਦਾਵਾਨ ਮੱਚ ਵੱਲੋਂ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸੰਪਾਦਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਖਬਰ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਵੀ ਗਿਣਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖਬਰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਛਪ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਛਪਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ, ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਖੁਕਾਅ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨਿਰਪੱਖ' ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਨੋਟ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਹੁਣ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮੈਟਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਪਾਦਕ ਇੱਕੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ (ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਉਥੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸਦਾ ਲਿਖਦੇ ਆਏ ਹੋ) ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸਹੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਨਾ ਦਿਓ। ਮੋਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੇ ਬੀਜ ਨਾ ਬੀਜੋ। ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ - ਉਹ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਪ ਦੇ ਸੁਭਚਿਤਕ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਮੋਬਰ - ਸਾਪੂ
ਸਰਵਣ ਬੋਲ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ।

ਨਾਲੋਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ, ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਰਫ ਨਕਸਲੀਆਂ ਕੋਲ ਹੀ ਹੈ.....।" ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ - ਪੰਜਾਬ ਕੋਸ਼ੀ

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਕ ਮੱਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜੇਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸੁਚੇਤ ਜਾਂ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੀਅਤ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਸ਼ਣ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਖਰਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਯਾਂਦ ਦਿਲਾਉਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਆਪ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਠਕ
ਸੁਖਪਾਲ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋ

ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ
ਗੁਰ ਸਿਖ ਟੈਂਪਲ ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜੇਮਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ

ਗੁੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੋੜ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੇਤੀ ਹੈ

- ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
  - ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
  - ਉਮਰ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਤਨਖਾਹ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਉੱਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਉ ਜੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੀ। ਆਪ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਪਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਤਾ :

ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਸਿਖ ਟੈਂਪਲ
ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜੇਮਜ਼ ਬੀ. ਸੀ.,
ਬਾਕਸ ਨੰ: 1719
ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜੇਮਜ਼, ਬੀ. ਸੀ. V0J 1P0
Ph. (604) 996-7472

ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਪਲ
ਫੋਨ :- (604) 996-7556
ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ
ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ
ਫੋਨ :- (604) 996-8477
ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :-
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਡੈਟ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
  - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਂਟੀਡੇਵਿਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਗਿਣਤਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
  - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

7-4857 Kingsway (Opp. Sears)
Burnaby, B.C. V5H 2C8

ਸਮਾਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
(ਦਫਤਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਨਾਭਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

PHONE-
-Off. 433-8366
Res. 324-4160

ਭੁਪਾਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਘਰ ਅੱਗੇ ਗੈਸ ਕਾਂਡ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਪਟਨਾ - ਬਿਹਾਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਆਯੋਜਿਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਵਕੀਲ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਐਸ. ਐਸ. ਧੂਪੀਆ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਹਾਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਤਖਤ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਰੋਗੀ (ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ) : ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੈਮਿਸਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ...
ਡਾਕਟਰ : ਕੈਮਿਸਟ ਠੀਕ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ- ਖੋਰ, ਕੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਉਸਨੇ ?
ਰੋਗੀ : ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂ।

ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਫੇਲ੍ਹ

—ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ

ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਜਦ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1925 ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰਖਦਿਆਂ, ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ

ਹੀ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜੱਜਮੈਂਟ 'ਚ ਸੋਧ ਵਾਸਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਏਕਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਾ ਖਟਖਟਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਹੁਸਨ-ਬਹਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁਲਦਸਤਾ, ਬਾਰਾਂ ਝੁੱਲਾਂ ਦਾ ਲਿਆ ਧਰਿਆ।

ਅੱਜ ਫਿਰ ਏਸ ਮੁਬਾਰਕ ਘਰ ਨੂੰ, ਚਹੂੰ ਮੋਸਮਾਂ ਆਕੇ ਵਰਿਆ।

ਅੱਜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਾਰੂ-ਥਲ ਵਿਚ, ਬੁਕੀ ਸੀਤਲ ਪਾਣੀ ਵਰਿਆ।

‘ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ’

ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀ ਬਰੂਰਤ ਹੈ ਹਜ਼ੂਰ... ਤੁਹਾਡੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ... ਇਸੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਲਵੋ...

ਲੁਧਿਆਣਾ— ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਲੀਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹਜ਼ਲਾ ਇਕਾਈ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਹਾਇਤ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੋਧ ਦੇਣ।

ਲੀਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਚ. ਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚ-ਧੁਹ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਂ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਜਨਮਤ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ।

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ-ਪੇਮੈਂਟ ਦੇਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰ ਦਿਓ।

FIREBIRD BY PONTIAC

Feel the rush.

Kuldip Jindal

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ
Bus. 526-2781

Res. 524-4137 Pager 687-7711 #7610
325 - 12th St., New Westminster, B.C.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਅਦਿ ਹਨ-ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਖ਼ੀਦਦ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੋਨ ਜਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SUPER BUYS

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀ ਉਤੇ ਕੇਸ ਕਰੇਗੀ

ਭੂਪਾਲ: ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਖਾਤਰ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗੀ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰੇ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ਉਤੇ 50 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਵਿਚ 2500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦਾ ਅਸਰ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ, "ਤੁਹਾਡੀਆਂ
ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪਾਠਕ ਹਨ?"
"ਕੋਵਲ ਇਕ।"
"ਉਹ ਕੌਣ?"
"ਟਾਇਪਿਸਟ।"

ਉਪ-ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦਲੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 9 ਪੁਲੀਸ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲੀਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਪੁਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਨਾਉਣ ਕਰਕੇ ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੋਸਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਵੀ. ਐਨ. ਮਾਥੁਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਥੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਐਸ. ਪੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਖੁਰੀਆ ਵਿਭਾਗ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਐਸ. ਪੀ. ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ।

ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ ਪਟਿਆਲਾ ਲਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਵੀਂ ਪੋਸਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੀਰ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਈ. ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਜਹਾਂਖੇਲਾਂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਵਿਚਾਰਜ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਟੈਗਰੇਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਵਿਚਾਰਜ ਕਰਾਈਮ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਲੱਡਾ ਕੋਠੀ ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਜ਼ਿਲਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ।

ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਪੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜਹਾਂਖੇਲਾਂ ਨੂੰ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਬਠਿੰਡਾ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਕੇ. ਐਲ. ਲਿਖੀ ਕਮਾਂਡੇਂਟ 80 ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ (ਬੀ) ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਨ ਗੁਪਤਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ., ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੂੰ ਕਮਾਂਡੇਂਟ 27 ਬਟਾਲੀਅਨ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਐਸ. ਪੀ. ਇਨਚਾਰਜ ਕਰਾਈਮ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵੈਮੈਨ ਸੈਲ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਕਰਾਈਮ ਆਰ. ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

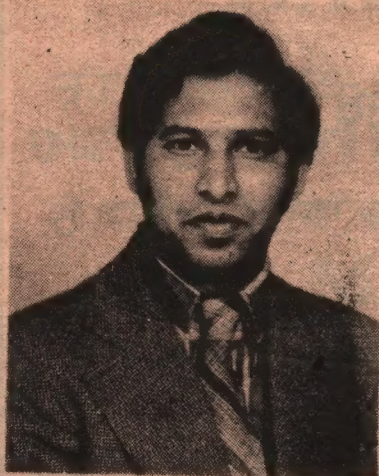
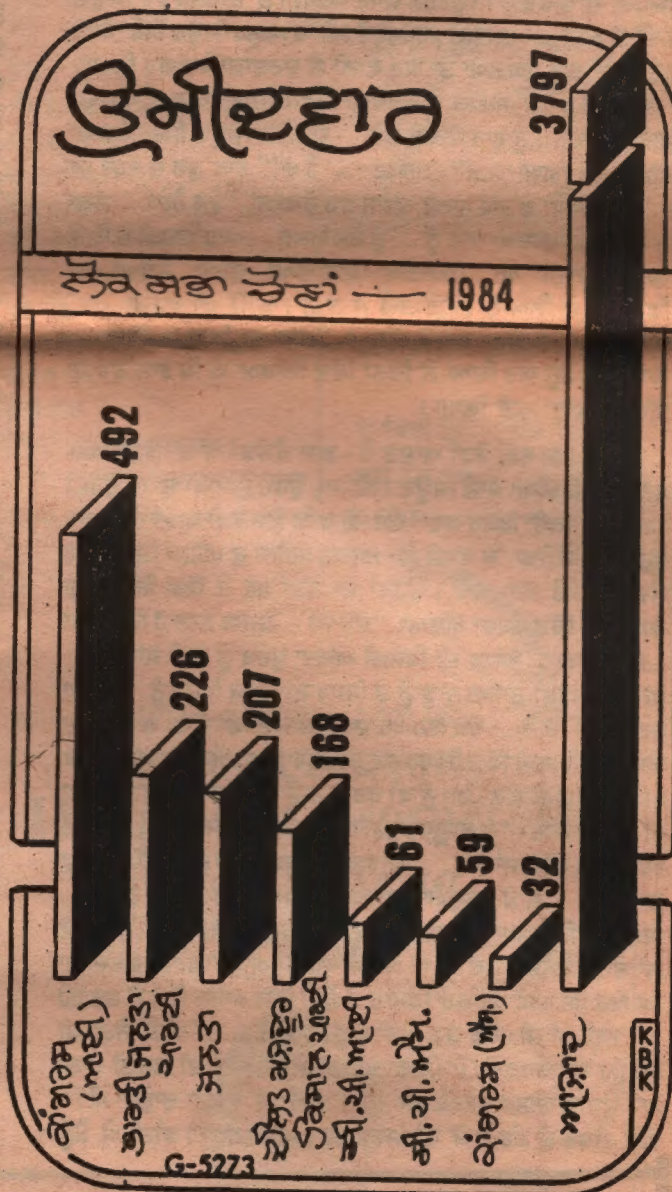
ਆਰ. ਸੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ ਐਸ. ਪੀ. ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਐਸ. ਪੀ. ਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਹਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਐਸ. ਪੀ. ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਸ. ਪੀ. ਜ਼ਿਲਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ ਜਲੰਧਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਨੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਤਵ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਾਈਮ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਘੱਟੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਨਸਪੈਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬ-ਇਨਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਦੀਆਂ 2 ਨਵੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਡੀਜ਼ੀਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖਾਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮੁਸਾਫਰ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਉਧਾਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਅੱਜ ਦਾ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਚੜ੍ਹਿਆ।
ਜਿਉਂ ਉਭੱਦੀ ਤਿਤਲੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ

SUPER STAR PLUMBING & ELECTRICAL HEATING SUPPLY LTD.

4270 Fraser Street, Vancouver, B.C.

Phone: 874-0511

ਆਪਣੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਸੁਪਰਸਟਾਰ ਪਲੰਬਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਐਸਟੀਮੇਟ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Gurdial Singh (Gaddey)

874-0511

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਟ

ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ

□ ਹਰਭਜਨ ਹਾਂਸ

ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਨਾਂ ਐਤਵਾਰ ਸੀ - ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਵਨ-ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਵਨ-ਅਸ਼ੀਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਚਰਨ-ਕਮਲ ਰੱਖੇ ਸੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਵੇਲਕਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮੁਸਕਾਣ, ਚਮਕਦੇ ਪਿੰਡੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਰਮਈ ਸਤਕਾਂ, ਜਹਾਜ਼ ਵਰਗੀ ਅਸਮਾਨੀ ਰੰਗੀ ਕਾਰ, ਜਿਸ 'ਚ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੇਲ ਸਿਉਂ ਵਰਗਾ ਬੰਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ - ਪਰ ਉਸ ਤੇ ਮੈਂ ਅਸਵਾਰ ਹੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਘਰ ਨੂੰ ਪੁੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਮਧੁਰ, ਮਧੁਰ, ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਵਾਂਗ ਮਿੱਠਾ ਮਿੱਠਾ!! ਪਰ ਬਾਤ ਉਦੋਂ ਵਿਗੜ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਆਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੇਸ਼ੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਰੇਡੀਓ ਦਾ ਅਨਾਊਂਸਰ ਘੱਟ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ - ਵਿਹੜੇ ਵਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਾਏ ਉਹ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ - ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਕੱਦੂਕਸ। ਉਹਦੀ ਹਿੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਉਨ੍ਹੀ ਈ ਘਟੀਆ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ। “ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਭਾਰੀ ਸੇਲ” ਦੀ ਤੁਕ ਇੰਜ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਬਹਿਰੇ ਹੋਣ। ਮੈਨੂੰ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਉਸ ਰੱਬੀ ਫਕੀਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ - ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੋਈ ਸਲੋਕ ਰਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਅਨਾਊਂਸਰ ਤਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਗਰੇਟ- ਗਰੇਟ-ਫਾਦਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੀ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਦੀ, ਆਪਾਂ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਅਨਾਊਂਸਰ ਦਾ। ਚਲੋ, ਜੇ ਇਹ ਕੁਕਾਂ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਾਲ ਫੁਲਕਾ ਚੱਲਦਾ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿੱਤ ਵੇਚ ਵਲ ਕਿਉਂ ਪੈਂਦੇ। ਚਲੋ, ਆਪਾਂ ਅਗਾਂਹ ਗੱਲ ਕਰੀਏ - ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੈ - ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ। ਉਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਚ ਤੇ ਪੰਚਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਨਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਰਾਬਰ - ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣਕਾ ਆਪਿਆ। ਹਾਰ ਹੱਥ ਸਰਪੰਚੀ ਦਾ ਭਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰੁਤਰਲ ਯਾਤੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਬੰਦੇ ਜਿਉਣ ਸਿਉਂ ਤੇ ਆਪਿਆ। ਆਖਣੇ ਸਰਪੰਚੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ‘ਚ ਮਖਮੂਰ ਜਿਉਣ ਸਿਉਂ ਬੱਕਰੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਘਰ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ। “ਭਾਨ ਕੁਰੇ.....” ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਕਿਹਾ। “ਅੱਜ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ.....” ਕੁਰੇ ਬੰਦੀ ਬੈਠੀਏ..... ਦੇਖ ਤੇਰਾ ਜਿਉਣ ਸਿਉਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਗਿਆ.....” “ਸਰਪੰਚ.....ਹੋ ਖਾਂ!” ਭਾਨ ਕੁਰ ਦੇ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਜਿਵੇਂ ਭੋਜਰ ਮਾਰਕ ਕਰਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, “ਕੁੱਝ ਹੋਗਾ..... ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾਂ ਬਿਆਇਆ ਖਾਣ ਨੂੰ.....” ਕੁੱਝ ਲੱਭ ਗਿਆ..... ਆਹ ਜਿਹੜੀ ਦੇ ਕਿਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਦੀ ਆ, ਸਿਆਹੀਆਂ-ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ‘ਚ ਵਿਕਰੇ..... ਤੇ ਨਿਆਣੇ ਰੋਟੀ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ।” “ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਦਾ.....” ਸਰਪੰਚ ਵਿਚਾਰ ਜਿਹਾ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਿਆ, “ਦੇਖੋ ਦਾ ਕਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਮੋਰਦਾ ਪਿੰਡੇ ਜਿਹੇ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੇ ਚਿੰਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਨ ਕੁਰ ਦਾ ਬੋਲਿਆ ਆਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਮੇਰੀ ਇਹ ਬੜੀ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਹੈ - ਭਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਣ ਕੇ ਮੈਂ ਇੰਡੀਆ ਵਾਲੇ ਜਿਉਣ ਸਿਉਂ ਦਾ, ਉਹਦੇ ਚੁਆਕਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਉਹਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਉਂ ਫਿਕਰ ਕਰਾਂ? ਵੈਸੇ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਇਸ ਭੈੜੀ ਵਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਵਸਦੇ ਨੇ - ਮਸਲਨ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨੇਤਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਬਿੱਗ ਮੈਕ ਖਾ ਖਾ ਵਧਾਇਆ ਦਿੱਤ ਰੱਖਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਦੇਖੋ ਜੀ..... ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਧੱਕਾ..... ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ..... ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੂੰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਣਕ ਸਿਕਮ ਨੂੰ..... ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਖਤਰੇ ‘ਚ ਹੈ..... ਵੈਸੇ ਇਹ ਪੰਥ ਦਾ ਧਰਮ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ‘ਚ ਆਇਆ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਖਤਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਿਆ ਕਿ ਸਕੰਦਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਪੋਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ..... ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਈ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ..... ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ..... ਕਾਂਗਰਸੀਏ ਨਾਈਆਂ ਦੇ ਭੋਜ ‘ਚ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਛਾ ਗਏ ਨੇ..... ਸਾਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਢਾਹ ਕੇ ਮੰਦਰ ਮਸੀਤਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ..... ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਪਾਤ-ਕਲੀਨ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮੰਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ..... ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ..... ਭੋਨੇਸ਼ਨ ਦਵੇ..... ਹਾਂ ਇਹ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ੇ ਅਸੀਂ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੋਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੇ ਆਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐਨਾਂ ਸਮਾਂ ਕਿੱਥੇ ਕਿ.....!” ਅੱਗੋਂ ਨੇਤਾ ਜੀ ਕੁੱਝ ਮੂੰਹ ‘ਚ ਝੁੜਝਾਏ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ-ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ‘ਵਾਈਸਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟ’ ਕਿੱਥੋਂ ਲਈ? ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਟੀਚਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਪੰਜ-ਛੇ ਸਾਲ ਮਗਜ਼ ਖਪਾਈ ਕੀਤੀ ਐ, ਮੈਨੂੰ

ਕਿਧਰੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਆਈ? ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ? ਪਰ ਪਬਲਿਕ - ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨੇਤਾ ਬੋਲਿਆ, “ਅਸੀਂ ਬਹਿਸ ਮੁਬਾਹਸੇ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ..... ਫੰਡ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਖਾਲਸਤਾਨਜ਼ ਹਿੰਦ ਐਂਡ ਰਨ ਸੁਕਾਏਡ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਉਮੀਦ ਕਰਾਂ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਇਹ ਡਿਮਾਂਡ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ‘ਹਿੰਦ ਐਂਡ ਰਨ ਸੁਕਾਏਡ’ ਦੀ ਹਿੰਦ ਲਿਸਟ ‘ਚ ਹੈ?

ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ! ਮੈਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਵਿਅੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਰਲ-ਪਰਲ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਹੜੀ ਪਬਲਿਕ? ਸਵਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ, ਪਰ ਜਦ ਵੈਨਕੂਵਰ ਮੈਨ ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਟਲ ਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਤੇ ਪਬਲਿਕ ਬੁਨਵੀਨੀਇਸ ਲਈ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਦਿਵਾਰ ਹਟਾ ਸਕਦਾ, ਕੋਈ ਅੱਠ-ਫੋਲ ਫੌਜੀ (ਗੀਟਾਇਰਡ ਨਹੀਂ, ਵਰਾਰ ਹੋਇਆ) ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਤੇ ਦੋ ਟੁੱਕ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਭਗੌੜਾ ਕਾਤਲ ਜਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ‘ਆਪਣੀ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇਜੇ ਹੋਂ ਹਮ’ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਨਾਮੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਵਾਲੀ ਪਬਲਿਕ ਤੇ ਕਿੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਿਆਣੇ ਨਿਤਾਣੇ ਅਥਵਾ ਨਿਆਣੇ ਦੀ ਪਬਲਿਕ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਕਿਉਂ?

ਇਹ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭੈੜੀ ਵਾਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਧੇ ਸਤ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਭੰਡੀਆਂ-ਪਗਡੰਡੀਆਂ ਦੀ ਧੁੜ ਫੱਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ। ਖੈਰ, ਮੁੜ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤੇ, ਗੱਲ ਸੀ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਉਰਲ-ਪਰਲ ਲਿਖਣ ਦੀ! ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਈ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਮਲਟੀਕਲਚਰਲ ਚੈਨਲ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੈਣ-ਭਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਤਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ ਛਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮੀ ਗਸਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਅਨਾਊਂਸਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਨਾਊਂਸਰ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿਦ ‘ਚੋਂ ਕੁੱਝ ਉਚਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਕਲੀਨਿਕਸਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਝੱਝਾ ਕੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਮਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਮੂੰਹ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਖੁੱਕ ਸਾਡੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਪੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ‘ਚ ਇੱਕ ਬਦਨੁਮਾ ਦਾਗ ਬਣ ਜਾਏ) “ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ ਨੇ ਏਕ ਹੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖੀ ਹੈ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੈਂ..... ਵੈਹ ਫਿਲਮ ਬੀ ‘ਅਨਾਰਕਲੀ’..... ਜਬ ਉਸ ਫਿਲਮ ਕਾ ਗਾਣਾ ਰੇਡੀਓ ਪਰ ਬੱਜਤਾ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬੁੜੀ ਨਾਨੀ ਕੇ ਪੈਰ ਬਰਕਟ ਲੱਗ ਜਾਤੇ ਹੈਂ!” ਹਿੰਦੀ ਸਿਲਵਰ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਗ ਦਾ ਇਹ ਬਿਉਰਾ ਕਿਸ ਸਤਰ ਦਾ ਹੈ? ਨਾਨੀ ਨੇ ਅਨਾਰਕਲੀ ਦੇਖੀ ਸੀ ਜਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਲੰਡਨ ਗੋਲ-ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਟੈਂਡ ਕੀਤੀ ਸੀ?

ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ (ਸ਼ਾਇਦ!) ਕਾਰਨ ਟੀ. ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਜੋ ਇੰਡੀਆ ‘ਚ ਸੁਹਰਤ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨਾਲ ਨਾਮ ਜੋੜ ਕੇ ਸ਼ਤਰੀ ਸੁਹਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ‘ਚ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ (ਜਾਂ ਤਲਾਕ-ਸੁਦਾ ਔਰਤ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰੀ-ਵਿਕਸ ਹੈ!) ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, “ਬੱਸ ਪੁੱਛੋ ਨਾ..... ਵੈਹ ਜਬ ਆਮਲੋਟ ਬਨਾਤੇ ਹੈ ਤੇ..... ਬੱਸ ਪੁੱਛੋ ਨਾ..... ਉਸ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਯਾ-ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹੀਂ ਭਾਲਤੇ..... ਬੱਸ ਪੁੱਛੋ ਨਾ..... ਵੈਹ ਉਸ ਮੈਂ ਅੰਡੇ ਭਾਲਤੇ ਹੈਂ..... ਹਰੀ ਸਿਰਚ ਭਾਲਤੇ ਹੈਂ..... ਨਮਕ ਭਾਲਤੇ ਹੈਂ..... ਬੱਸ ਪੁੱਛੋ ਨਾ..... ਪਿਸਤਾ ਭਾਲਤੇ ਹੈਂ..... ਬੱਸ ਪੁੱਛੋ ਨਾ!” ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪਬਲਿਕ-ਡਿਮਾਂਡ ਦੀ ਬਿੰਬਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨੌਪੀ-ਤੁਲੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ-ਅਨਾਊਂਸਰ ਟੀ. ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਘਰ ਤੌਰ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਅਨਾਊਂਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਮੈਂ - ਜੇ ਉਧਮਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੇ ਸੱਤ ਲੱਗੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ- “ਨੋ ਕੌਮੇਟ!”

ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡ ਬੜੀ ਕੁੱਤੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਦੇ ਲਿਖਕਾਰੇ, ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀ ਉਰਲਮ-ਪਰਲਮ) ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟਾਉਣੀ ਪਈ। ਦੋ ਚਾਰ ਅਨਅੰਪਲਾਈਮੈਂਟ ਲੈ ਰਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਤਾਂ ਪਬਲਿਕ-ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਈ! ਇਹ ਗੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਣੇ ਪਏ। ‘ਬਰਾਤ ਬੇਰੰਗ ਵਾਪਸ ਵਾਲੀ ਸੁਰਖੀ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਵਾਂਗ ਪਬਲਿਕ ਘੁੰਘਟ ਅੰਦਰ ਡਿਪੋ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਤਾਂ ਨਾਂ ਸਕੀ, ਪਰ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਨੇ ਸਿਆਣੀ ਸੱਸ ਵਾਂਗ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਨਵ-ਵਿਆਹੇ ਨਾਈ-ਦੋਸਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁਣਗੁ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ -

“ਤਾਈ ਤੁਹਾਡੇ ਘੁੰਘੇ ਦੀ ਬਹੁ ਭਲਾ ਮੇਰੀ ਕੀ ਲੱਗੀ..... ਕੁੱਝ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ..... ਘੁੰਘਾ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ!”

“ਗਜ਼ਲ”

□ ਪਰਮਜੀਤ “ਕੰਵਲ” ਰਾਮਪੁਰੀ

ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਦੇ ਕੇ, ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਂਦਾ ਏ। ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਗਰਜ਼ ਲਈ, ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਖੁੰਨ ਬਚਾਂਦਾ ਏ।

ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁੰਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੰਗੇ ਧੜ ਨੱਚਦਾ ਏ, ਧਰਤੀ ਪਈ ਬਰ ਬਰ ਕੰਬਦੀ ਏ, ਅੰਬਰ ਹਚਕੋਲੇ ਖਾਂਦਾ ਏ।

ਉਹਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਏ, ਕਿਤੇ ਢੋਲ ਦਾ ਪੋਲ ਨਾ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਏਸੇ ਲਈ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਚੀ ਢੋਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।

ਜਦ ਘਰ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਏ, ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਰੱਬਾ ਖੈਰ ਕਰੀ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ, ਆਪੇ ਹੀ ਅੱਗ ਲਗਾਂਦਾ ਏ।

ਖਬਰੇ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਮਾਲੀ ਨੂੰ, ਕੀ? ਮੱਤਿ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਏ, ਟਹਿਣੀ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਸੁੱਟੇ, ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਫੁੱਲ ਮੁਸਕਾਂਦਾ ਏ।

ਗਲ ਸੱਚੀ ਕਹੀ ਬੁਜ਼ਰਗਾਂ ਨੇ, ਅੱਤਿ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭੈੜੀ ਏ, ਉਹੋ ਦੀਵਾ ਬੁਝਿਆ ਕਿ ਬੁਝਿਆ, ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਟਿਮਟਮਾਂਦਾ ਏ।

ਪੁੱਟ ਪੁੱਟ ਕੇ ਝੂਟੇ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ, ਨਫਰਤ ਦਾ ਬੀਜ ਖਲਾਰੇ ਜੋ, ਕਹੇ “ਕੰਵਲ” ਉਹ ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਚ ਲੀਡਰ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।

ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਭ ਯਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ, ਗਰਮ- ਗਰਮ ਬਜ਼ਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਹਰ ਲੀਡਰ ਅੱਜ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ‘ਚਮਚੇ’ ਨੂੰ, ਉੱਠ ਬਈ ਬਰਖੁਰਦਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਰਸਭਿੰਨੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਚੋਪੜੀਆਂ, ਭਾਸ਼ਨ ਲੱਛੇਦਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਹਰ ਦਫਤਰ, ਹਰ ਪਾਰਕ, ਹਰ ਇੱਕ ਢਾਈ ਵਿਚ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਚੋਣ - ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਟੈਲੀਆਂ, ਜਲਸੇ, ਸਿਦਕਾਦ, ਭੁੱਖਿਆ ਹੈ ਪਰਚਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਦਿਨ ਚੋਣਾਂ ਦੇ, ਮਸਲਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ, ਛੱਡ ਗੱਲਾਂ ਬੇਕਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਪੰਜ ਸਾਲੀ ਫਿਰ ਹੱਥ ਜੋੜ, ਮੂੰਹ ਦਿਖਲਾਇਓ, ਹਲਕੇ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਧੰਨ ਇਹ ਪਿੰਡ! ਕਿ ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਆਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ। ਕਾਬਲੀਅਤ ਆਪਣੀ ਪਿੱਟਦੇ ਢੰਡੇਰਾ, ਸਭੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਫਿਰ ਆਈ।

“ਸਾਧੂ, ... ਤੂੰ ਬਹੁ ਦਾ ਦਿਉਰ ਐਂ ... ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਘੁੰਘੇ ਤੋਂ ਤੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਛੋਟਾ!” “ਤਾਂ ਫੇਰ ਤਾਈ... ਇਹ ਮੈਥੋਂ ਘੁੰਘ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੀ ... ਇਹਦੀ ਘੁੰਘ ਚੁੱਕਦੀ ਦੇ ਪੇਸੇ ਵੀ ਇਹਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਤੇ ... ਮੈਂ ਇਹਦਾ ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ!”

“ਕੋਈ ਨਾ ਸਾਧੂ ... ਨਵੀਂ ਆ ... ਸੰਗਦੀ ਆ ... ਆਹ ਦਿਨ-ਦਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਇਹਨੇ ਬੋਝੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਚੂਨ ਮਾਂਜਣੀ ਆ ... ਰੱਜ ਕੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਕਰੀ!” ਮੇਰਾ ਉਹ ਘੁੰਘਾ ਯਾਰ ਗੰਜਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਲਰਕ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ‘ਮਿਸਜ਼’ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕੁਆਟਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰੱਜ ਕੇ ਤਾਂ ਕੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਰਮਾਨ ਦਿਲ ਦੀ ਇੱਕ ਨੁੱਕਰ ‘ਚ ਡਿਪਾਜਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਤੇ ਮੇਰੀ ਉਸ ਨੈਣ ਤਾਈ ਵਾਂਗ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਕੁੱਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ, “ਪਬਲਿਕ ਜੀ! ... ਇੱਕ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਕੀ ... ਕਈ ਸ਼ੇਰ-ਬੱਬਰਾਂ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ‘ਚ ਧੱਕੇ ਖਾਣੇ ਨੇ ... ਬਾਕੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਪੇਸੇ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਗਨਾਂ ਦੇ ਪੇਸੇ ਨੇ ... ਤੇ ਸਗਨਾਂ ਦੇ ਪੇਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਬੇ-ਸਗਨੀ ਹੈ।

ਪਬਲਿਕ-ਡਿਮਾਂਡ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਰਲ-ਪਰਲ (ਸਾਹਿਤਕਾਰ-ਦੋਸਤ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾਮ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ!) ਦਾ ਇਥੇ ਹੀ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵਾਂ। ਲਓ! ਪਬਲਿਕ ਦਾ ਕਿਹਾ ਸਿਰ ਮੱਥੇ, ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ, ਖੇਡੇ, ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਪਬਲਿਕ-ਡਿਮਾਂਡ ਕਾਰਨ ਪਬਲਿਕ ਕੋਲੋਂ ਵਿਦਾ - ਖੁਦਾ - ਹਾਵਿਜ਼!

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਰੇ ਗਾਹਕਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ
ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਆਪਣੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਅਮਬੀਕਾ

5125, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.
ਫੋਨ 327-0295

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ

ਦਿਸੰਬਰ ੧੯੮੪ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਦਸੰਬਰ ੧੯੮੪ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਲਿਟਲ ਮਾਊਟੇਨ ਨੇਬਰਹੁਡ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ੫ ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦਰਸਨ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿਆਣ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੀਪਾਲ, ਦਰਸਨ ਕੌਰ ਬੋਸ, ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਬਿਖਰਾਓ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਵੰਡ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨ 'ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਜੇ ਬੋਲ' ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਖਣੀ ਬਿਬਾਵਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਲ ਉੱਗਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਤਹਿਜੀਬ' ਵਿੱਚ ਤਨਲੀਘ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ, ਅਵਿਵਾਸੀ ਇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਜੀਬ ਯਾਦਤਾ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਹੋ ਰਹੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਦੱਸੀ।

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ "ਸੋਗ ਕਰਦੀਆਂ ਪੇਂਟਾਂ" ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੂਪਾਲ ਟ੍ਰੇਜਿਡੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਸਕਿੰਡ ਰੋਡ ਅਤੇ ਈਥੀਓਪੀਆ ਦੇ ਕਾਲ ਬਾਰੇ ਉਦਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੀਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ "ਇਹ ਨਾ ਪੁੱਛੋ" ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਾਏ। ਕਵਿਤਾ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੀ।

ਸਾਧੂ ਨੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ: ਇੱਕ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਛੋਟੀ ਵਿਅੰਗ ਆਤਮਿਕ ਕਵਿਤਾ। ਦੂਜੀ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ - ਕਵਿਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰਥੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਅੰਗ ਆਤਮਿਕ ਚੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੁਖਪਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ 'ਆਦਿਵਾਸੀ' ਚੀਫ ਡੈਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮਾਈ ਸਪਿਰਿਟ ਸੋਰਜ਼' ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੜ੍ਹੀ। ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਲੀ ਰਵਾਨੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਲੋਂ ੧੪-੨੧ ਦਸੰਬਰ ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਝੂਠੀ, ਅਸਲੀਲ ਅਤੇ ਫੁਟਪਾਊ ਖਬਰ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮੌਲਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਟਕ, ਪੁਸਤਕ ਪੜਚੋਲ, ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੰਚ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ੨੭ ਜਨਵਰੀ '੮੫ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਲਿਟਲ ਮਾਊਟੇਨ ਨੇਬਰਹੁਡ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ੯੮੬-੨੮੮੩ ਉੱਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

(ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ, ਵੈਨਕੂਵਰ)

ਬਹੁਤ ਘਟ ਆਦਮੀ ਬਿਰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਠੀਕ ਢੰਗ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

—ਡਾ ਰੋਸੇਵੇਲਡ

ਤੁਸੀਂ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰ ਲਵੋ।

—ਵਾਨਟੇਮਰ

ਭਾਰਤ! ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ

ਇਹ ਮੌਤ ਦਾ ਬਾਜ਼
ਅਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਪਿਆ
ਇਹ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਸਕੀਮਾਂ ਨਾਲ
ਸੋਚ ਸੋਚ ਪਿਆ ਹੈ
ਸੋਚ ਸੋਚ ਪਿਆ ਹੈ
ਸੋਚ ਸੋਚ
ਸਮਝ ਸਮਝ
ਪਰਖ ਪਰਖ
ਨਿਰਖ ਨਿਰਖ
ਉਚ ਨੀਚ
ਨੀਚ ਉਚ

ਸੋਚ ਸੋਚ
ਸਮਝ ਸਮਝ।

ਅਮਰੀਕਾ
ਕੈਨੇਡਾ
ਇੰਗਲੈਂਡ
ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ
ਇਸ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭੇ ਉੱਤੇ
ਹੱਥ ਫੇਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।
ਧਰਤ ਤੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਤੀਕਰ
ਦੇਖ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ!
ਇਹ ਸੱਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਿ
ਇਸ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭੇ ਉੱਤੇ
੧੯ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
ਓਮ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ
ਸਲੀਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ
786 ਵੀ
ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ
ਇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ
ਵੱਡੇ ਅਰਥ ਇਹ ਹਨ, ਕਿ
ਤੇਰੀ ਚਾਲ
ਤੇਰੀ ਢਾਲ
ਇਸ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭੇ ਉੱਤੇ
ਹੱਥ ਫੇਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਜੱਚਦੀ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਤੇਰੀ ਚਾਲ
ਤੇਰੀ ਢਾਲ
ਤੇਰੀ ਆਨ

ਸ਼ਿੰਤੌਖ ਜੁੰਕਮ ਧੀਰ

ਤੇਰੀ ਬਾਨ
ਤੇਰੀ ਮੋਰ ਵਰਗੀ ਪੈਲ
ਤੇਰੀ ਹੋਸ ਵਰਗੀ ਛਬੀ।
ਭਾਰਤ!
ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ
ਤਾਣ ਕੇ ਖਲੋਇਆ ਸੈਂ
ਤਣੀ ਹੋਈ ਗਰਦਨ ਨਾਲ
ਸੁਰਜ ਤੇਰੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ
ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਸਿਤਾਰੇ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ
ਲਿਸ਼ਕ ਲਿਸ਼ਕ ਪੈਂਦੇ ਸਨ
ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਸਰਘੀਆਂ ਦੇ
ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੁਲ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਤੇਰੀ ਅੱਖ ਕਾਲਾਂ
ਮਹਾਕਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਰਹੀ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਪੈਰ ਉਸ ਸੁਨਹਿਰੀ
ਮਾਰਗ ਵੱਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਨ
ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੈ ਕਰਦਾ
ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੈ ਕਰਦਾ ਸੀ
ਤੇਰਾ ਅੰਬ ਰਸ ਨਾਲ
ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਤੇਰਾ ਸੁਰਖ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ
ਸੰਸਾਰ ਭਰਵਿੱਚ, ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ
ਵਾਸ਼ਨਾ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਭਾਰਤ! ਤੇਰੀ ਇਹੀ ਚਾਲ
ਇਹੀ ਆਨ
ਇਹੀ ਬਾਜ਼
ਇਸ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭੇ ਉੱਤੇ
ਹੱਥ ਫੇਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਜੱਚਦੀ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਬਾਜ਼ ਅਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਹਨ:
"ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਬੱਗਲਾ
ਬੈਠਾ ਕੋਲ ਕਰੇ ॥
ਕੋਲ ਕਰੇ ਹੋਸ ਨੂੰ
ਅਚਿੱਤ ਬਾਜ਼ ਪਏ ॥"

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਯੋਗ —

ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤਾਕਤਾਂ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੁੱਟ ਚੌਂਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹੱਕੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਘੀ ਖੁੱਟਣ ਲਈ ਧਰਮਾਂ, ਨਸਲਾਂ, ਰੰਗਾਂ, ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਾ ਮਾਹ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਚੰਦਰੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਧ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਗੀਤ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਉੱਪਰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਵੱਲੋਂ

ਸੁਖਪਾਲ ਅਤੇ ਸਾਧੂ

ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ:

P.O. Box 67681, Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3C2

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਮਤਾ

ਇਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ੧੬ ਦਸੰਬਰ ੧੯੮੪ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਇਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਮਿਤੀ ਦਿਸੰਬਰ ੧੪-੨੧ ਦੇ ਸਫਾ ੭ ਤੇ ਛਪੀ ਝੂਠੀ ਖਬਰ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੰਚ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਬਾਰੇ ਘਿਰਣਾਜਨਕ ਅਤੇ ਅਸਲੀਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਇਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਖਬਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕਮੀਨੀ ਤੇ ਘਟੀਆ ਹਰਕਤ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਚ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਿਪਾਦਕ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਝੂਠੀ ਖਬਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਸੀਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਛਾਪਣ ਦੀ ਜ਼ੁਅਰਤ ਕਰੇ। ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਇਖਲਾਕ ਏਹੋ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ

੧੬ ਦਸੰਬਰ ੧੯੮੪

ਗਜ਼ਲ

* ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀਵਾਨਾ

ਉਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਨੇ,
ਕੁਝ ਕਹਿਣੇ ਐਪਰ ਸੰਘਦੇ ਨੇ।

ਵਿਚ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਉਹ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਮਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਹਾ ਜਦ ਹਸ ਲੰਘਦੇ ਨੇ।

ਝੂਠੇ ਨੂੰ ਪੂਜਣ ਇਹ ਲੋਕੀ,
ਸੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਲੀ ਟੰਗਦੇ ਨੇ।

ਨਾਗ ਬ੍ਰਿਹ ਦੇ ਵੇ ਸਜਣਾ,
ਹਰ ਪਲ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਡੰਗਦੇ ਨੇ।

ਉਹ ਭੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੇ,
ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਾਏ ਰੰਗ ਦੇ ਨੇ।

ਦੋ-ਚਿਤੀ ਹੁੰਦੇ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਹੁਗੀ,
ਜਦ ਠੇਕੇ ਅਗਿਓਂ ਲੰਘਦੇ ਨੇ।

ASSURING
BRIGHT
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY
Happy and Prosperous
New Year to
Friends

Raj Singh Maan

representative

1507 - 330 Portage Avenue
Winnipeg, Manitoba R3C 0C4
Bus. 943-1526
Res. 334-0813

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.
PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (Fareedkot)

ਬਿਖਰਾਓ

ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਟੀਆਂ
ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਖੇਡਦੇ ਖੇਡਦੇ
ਜਦ ਉਹ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੰਜੇ ਪਾ ਕੇ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਤਾਂ
ਮਾਂ ਦੀ ਚੁਬਾਨ ਤਾਲੂ ਨਾਲ ਲਗ ਗਈ
ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਅਥਰੂ ਪਥਰਾ ਗਏ
ਸੀਨੇ 'ਚ ਉਠਦੇ ਗੁਬਾਰ ਤੇ
ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਚੁਫੇਰੇ ਡਾ ਗਿਆ
ਇਸ ਤਾਂ ਆਦੀਵਾਸੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੜਦੇ
ਵੇ ਚੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਖਾ ਗਈ!

ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਜ਼ਹਿਨ ਵਿਚ ਚਿਪਕੀ
ਇਕ ਸੁੱਚੀ ਜਿਹੀ ਸਿਮਰਤੀ ਸੀ
ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਮਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ
ਇਕੱਠੇ ਜੰਮੇ, ਇਕੱਠੇ ਖੇਡੇ, ਇਕੱਠੇ ਵਧੇ ਹੋਏ
ਇਕੋ ਕੁਲ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਇਕੋ ਖੇਤ 'ਚੋਂ ਕਣਕ ਉਗਾਂਦੇ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਤੋਂ ਬਚਾਂਦੇ
ਮਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਲਹੂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਰੋਏ
ਇਹ ਕੋਹੀ ਅਜ ਅਚਾਨਕ ਲਾਲ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ
ਤੇ ਉਹ ਲੜਦੇ ਲੜਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਦੇ
ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਖੇਡਦੇ
ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਸਿੰਗੀਨਾ ਬਾਰੂਦੀ
ਨਸ਼ਤਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੇ ਉਠੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ
ਨਵਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਵਰਾਉਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਕਰਦੇ
ਇਸ ਲਹੇ ਜਿਵੇਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੇਰੀ ਸਨ।

ਖਾਮੋਸ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਬਿਖਰਨ ਲਗਾ
ਤਾਂ ਨਵਰਤ ਦੀ ਹਵਾ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਗੇ
ਹੁਣ ਬਿਖਰਾਓ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ
ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ ਸੋਚ ਵਿਚ, ਹੋਂਦ ਵਿਚ
ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ ਮਨ ਵਿਚ ਸਮਰਤੀ ਵਿਚ
ਭਰਮ ਦੇ ਕਣ ਹਵਾ ਵਿਚ ਆਵਾਹਾਂ ਭਟਕ ਰਹੇ ਹਨ
ਤੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬਿਖਰਾਓ ਭਰਮ ਵਿਚ
ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਜ਼ਹਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਜ੍ਹਾ ਨੂੰ
ਸਾਡੇ ਪਰਵਾਸੀ ਹੋਣ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਬਤ ਸਬੂਤ ਨੂੰ
ਵੀਤੀ ਵੀਤੀ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ, ਜ਼ਰਾ ਜ਼ਰਾ ਕੋਰ ਦਿੱਤਾ
ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ
'ਰਾਮ' ਅਤੇ 'ਨਾਨਕ' ਦੇ ਹਰਫ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ
ਮੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਚ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਵਿਚ
ਅੰਨ੍ਹੇ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਦਰਿੰਦੇ
ਜ਼ਹਿਨੀ ਬਿਖਰਾਓ ਦੀ ਇਸ ਪੀਲੀ ਹੁੰਦ ਵਿਚ
ਅਜ ਮੇਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਜਾਂ ਰੁਹੇ ਹੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ
ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ, ਮਾਨਵ ਤੋਂ ਕੀ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ
ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਕਦੇ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਗੱਲਵਕਤੀ ਵਿਚ
ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾ ਗੱਡ ਦੇਣਾ ਹੈ

ਕਦੇ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਚਿਤਾ ਚਕਨਾਬੂਰ ਕਰ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਚੋਖਟ ਤੇ ਜਾ ਖਿਲਾਂ ਤੇ ਨੱਚ ਉਠਣਾ ਹੈ
ਭਰਮ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਲੈਂਦਾ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਮਿਤਰਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋ ਬੈਠਣਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ
ਮਨੁੱਖੀ ਨਾਤੇ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ ਅਜ
ਅਸੀਂ ਇਸ ਹੁੰਦ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਝੁਲ ਗਏ ਹਾਂ
ਸਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਲੜਾਇਆ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਟੋਟਾ ਕੁ ਭੋਂਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ
ਕਿਸ ਨਾਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਾਸੂਮ ਬੇਕਸੂਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਧੂ ਧੂ
ਬੋਟੀ ਬੋਟੀ ਨਚੇ ਨਚੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਹੈ
ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਖਦਿਆਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿਚ ਝੁੱਟ ਕੇ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਰੱਤੇ ਸਾਲੂ ਖਿੱਚ ਖਿੱਚ ਪਾੜ ਕੇ
ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਲਿਤਾੜ ਕੇ
ਮਾਤ੍ਰ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਬਹਾ ਕੇ
ਬੇਹਾਨੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਗੱਦੇਦਾਰ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਘਰਾਂ ਵਿਚ
ਅੰਗੂਰਾਂ ਦਾ ਰੱਸ ਪੀਂਦੇ, ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਮਾਸ ਚੁਬਾਂਦੇ
ਭੰਗੜੇ ਪਾਂਦੇ, ਮਾਸੂਮਾਂ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਰਤ ਕੇ
ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਪਦਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਕੇ
ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ
ਇਹ ਉਸ ਕੌਮ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ ਉਸ ਸੋਚ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
ਇਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਆਨ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਤੇ ਸਿਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ ਹੈ
ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਖਿਲੇ ਖਿਤਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

੧੯੪੭ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਤੇ ਨਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਲ ੯੪ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਜ਼ਖਮ ਖਾਧੀ ਸਹਿਮੇ ਹਮਵਰਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਵਤਨ ਦੀ ਸਮਰਤੀ ਦੀ ਇਕ ਲੀਮੀ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਝਲਿਆ
ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਛਾਲੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੀ, ਜ਼ਹਿਨ ਵਿਚ ਅਟਕੀਆਂ
ਸੂਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਤਾਂ ਹੈ, ਬਗ਼ੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਤਾਂ ਹੈ
ਗੋਝ੍ਰਿਤਨ ਤੋਂ ਰੋਗ ਕੇ ਇਕ ਦਰਦ
ਜੋ ਸ.ਵਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੋਫਨਾਕ ਪੰਜੇ
ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਖੁਭੇ ਹੀ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ
ਤੇ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਪੱਤਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਬਿਖਰਦਿਆਂ
ਟੁੱਟਦਿਆਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਦਿਆਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ
“ਨਾ ਕੋ ਬੇਰੀ ਨਾ ਹੀ ਬੇਗਾਨਾ” ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ
ਸਾਡੀਆਂ ਬੋਟੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਗੂਣੀ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ
ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਵਿਜਾ ਵਿਚ ਡਿਗਦਿਆਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਬਣਾਕੇ ਪਾਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਭਾਪਤਨ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਦੇ
ਸ਼ਕਲ ਵਰਕਰ ਸਟੇਡੀ ਕਰਕੇ ਪਰਵਾਨਗੀ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ
ਗੁਰੀ ਸਾਡੇ ਬੇਘਰ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਅਭਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਨੇਡਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ
ਦਸ ਘਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ
ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਰਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ
ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਭਾਪਤਨ ਘਰ ਲਈ
ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਓ ਪਾਉਣ ਤਾਕਿ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਅਭਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਾਵੇ।

ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਭਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ
ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤਾਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਣ ਸਕੇ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਸਾਲ 84 ਦਾ

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਜੋ ਖੱਡਾਂ ਅੰਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਰਾਹ ਸੱਚ ਦਾ ਦੱਸਦੇ ਰਹੇ
ਤੇ ਲੀਕਾਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ
ਵਿਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢਦੇ ਰਹੇ
ਇਸ ਕਾਲੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਵਿਚ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ
ਬਰਫ਼ ਦੀ ਨੌਕ ਉਤੇ
ਨਵਰਤ ਦੀ ਝਾਲ ਰਹੀ
ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਦਾ ਹੈ
ਜਿਸਦੀ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ

ਇਹ ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ।

ਜੋ ਕਾਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ
ਕੁੱਝ ਸੁੱਚੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਗ
ਆਪੇ ਹੀ ਮੋਚੀ ਗਏ
ਤੇ ਰੋਲ ਘਚੋਲੇ ਵਿਚ
ਇਸ ਮਿੱਟੀ ਵਤਨੀ ਨੂੰ
ਠੇਕੇ ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਏ
ਦੀਵਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੱਧਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਭਰੋਪਣ ਦੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੱਖੇ ਨੇਤਰ ਨੂੰ
ਹੈ ਅੰਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਤੇ ਖੂਨ ਬਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ
ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਝਾਤੀ ਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਰਿਹਾ

ਇਹ ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ

ਇਹ ਘਰ ਵੀ ਅਪਣਾ ਸੀ
ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਸੁਪਨਾ ਸੀ
ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਸੋਬਾ ਸੀ
ਪੱਤ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ
ਚੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾੜਾਂ ਨੇ
ਕੁਰਸੀ ਦੀਆਂ ਆੜਾਂ ਨੇ
ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਹੀ
ਆ ਘੇਰਾ ਅੱਗਾਂ ਦਾ
ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਸੁੱਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਹਾ
ਨੇਤਾ ਉਘਲਾਂਦੇ ਰਹੇ
ਘਰ ਰਸਦੇ ਵਰਸਦੇ ਨੂੰ
ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ
ਸਭ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿਰਾ
ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਡਾਲਰ ਦਾ
ਸੋਨੇ ਦੀ ਲਾਲੀ ਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਰਿਹਾ

ਇਹ ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ

ਸਾਹ ਦੌਂਤ ਜਨੂੰਨੀ ਦਾ
ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਭਰਦਾ ਸੀ
ਕੁੱਝ ਨਕਲੀ ਚਿਹਰੇ ਲਾ
ਪਾਖੰਡ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ
ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਸ਼ੁਕੀ ਗਏ
ਦੀਵਾਗੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ
ਕੁੱਝ ਤਰਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ
ਕੁੱਝ ਮਚੀ ਦੁਹਾਈ ਵੀ
ਕੁੱਝ ਅਖੀਆਂ ਰੋਈਆਂ ਵੀ
ਕੁੱਝ ਦਿਲ ਵੀ ਸੜਦੇ ਰਹੇ
ਪਰ ਨਹੀਂ ਇਲਾਜ ਹੋਇਆ
ਜਨੂੰਨੀ ਹਾਥੀ ਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਰਿਹਾ

ਇਹ ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ

ਗਜ਼ਲ

ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਮਨ

ਹਿਮਤ ਨਾਲ ਸਾਗਰ ਤਰਦੇ ਜੋ ਆਖਰ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਮਿਥਾਹ 'ਚ ਡੁੱਬਦੀ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਨਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਲੱਖ ਬਿਜਲੀ ਕੜਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰ, ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਖੱਬੜਾਂ ਦੀ
ਕੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਲੈ ਤਰ ਜਾਂਦੇ, ਜਦ ਪ੍ਰੇਮ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਜੀਵਨ ਹੈ ਖੇਡ ਸੁਆਸਾਂ ਦੀ, ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਘਾਟੀ ਚੜ੍ਹਣ ਲਈ
ਪਾਧੀ ਨੂੰ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤੇ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਤੇ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਸਾਰਾ ਹੀ ਜੱਗ ਵੇਰੀ ਹੈ,
ਕਦੀ ਹਸਦੀ ਵਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਬੇੜੀ ਭਰ ਕੇ ਵੀ, ਡੁੱਬ ਜਾਣੇ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਕੰਢੇ ਲਾਉਣ ਲਈ, ਜਦ ਗੁਰੂ ਸੁਆਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਦਿਲ ਛੱਡਿਆਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ, ਵੇਖੀ ਤੂੰ ਦੇਰੀ ਦਾਹੀਂ ਨਾ।
ਜਿਗਰਾ ਕਰ ਬੰਦੇ ਕੋਈ ਤੇ, ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਦੁਖ ਸੁਖ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਸਾਥੀ ਨੇ, ਜੀਵਨ ਭਰ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਜੋ,
ਜਦ ਫਲਦੇ ਖੁਟੇ ਆਸਾਂ ਦੇ, ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਦਰ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ, ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖ ਜ਼ਰਾ,
ਵਤਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਰਾਝਣ ਨੂੰ ਵੀ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।
ਭੁੱਲ ਕੇ, ਜੋ 'ਚਮਨ' ਖਿਜਾਂ ਤਾਈਂ, ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਆਸ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ,
ਉਹਨੂੰ ਸੁੱਖਾਂ ਸੱਧਰਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁੜ ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ

ਨਰੀਨ ਐਨ. ਮਲਿਕ

ਜੋ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਡਾਅ, ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ, ਤਲਾਕ, ਸੱਟਾਂ ਟੱਗਣ ਦੇ ਕਲੇਮ ਅਤੇ
ਸਿਵਲ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਠੀਕ ਸਕਦੇ ਹੋ

NARIN N. MALIK
LAWYER

Preferred areas of Practice :

Criminal law ; Immigration, Divorces, Personal Injury
Claims and Civil litigation
evening appointments available

NARIN N. MALIK, LAWYER
510-600 - 6th Ave. S.W.

CALAGARY, ALTA. T2P 0S5

Phone (403) 263-1300

ਯਤੀਮ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜ ਸ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਲੜ

ਦਿਲੀ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘੋਰਪਾਏ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਯਤੀਮ ਤੇ ਨਸ਼ਾਨਗ ਹੋ
ਕੁੱਝ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲੀ ਦੀ ਚਲਦੇ ਪੁਰਸ਼
ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ
ਬਦਲੀਮਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਖਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਉਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ
ਯਤੀਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਹੇ।

ਅਜ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀਆਂ ਪਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ
ਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਫਲੌਮ ਮੈਨਡਾਨਿਲਡ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇ: ਜਿਸਤਰਾ
ਵੀਤਨਾਮ ਦੇ ਯਤੀਮ ਤੇ ਨਸ਼ਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਤਬੰਨੇ ਬਣਾਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ
ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਸ ਪਰਵਾਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ

JOHAL'S COLLISION Ltd.

I.C.B.C. Claims 50% OFF

ALL TYPES OF
BODY REPAIRS

— FREE ESTIMATES —

ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

• CARS

Bhagwant Johal

Ph. 591-8151

• TRUCKS

12051 - 86th Ave. SURREY

- ਪੂਰੀ ਬਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ
- ਮਾਡਰਨ ਫਰੇਮਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ
- ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੀਬੇ ਲਾਉਣੇ
- ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ
- ICBC ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੋਣ
- ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ .... ਵਾਜਬ ਹੋਣਾਂ ਤੇ
- ਮੁਫਤ ਕਾਰ ਟੋਅ ਕਰਨੀ

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਔਰਗੇਨਾਈਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰੀਲੀਜ਼

This Press Release is being issued to set the record straight for the Sikhs in Canada.

An unfortunate trend seems to have taken form in as much as meetings are being held, resolutions are being passed and statements are being issued in the name of WORLD SIKH ORGANISATION (WSO) when in fact WSO had no part in these activities at all. Recent examples are: a meeting in Abbotsford (Nov. 24/25), Toronto (Dec. 1/2) and now there is one being planned in Vancouver (Dec. 15/16).

The resolutions passed at these meetings are not binding to WSO and the statements issued following these meetings by self-styled "spokespersons" do not in any way represent the views of the WSO.

Some individuals have embarked upon the unholy task of tarnishing the image both of the Sikhs and WSO. Such persons should be exposed and severely reprimanded for their black deeds by the Sikh congregations.

WSO is a prestigious world-level organization which was formalized at a world convention held in New York on July 28, 1984. A constitution with objectives, organization structure and by-laws was presented and passed in principle. The WSO is a UN type commonwealth of the Sikhs and is not structured to be an organization of individual organizations or persons. Its membership is meaningful in the context of individual countries. At the same time an interim Chairman and a Secretary General were appointed. The Secretary General was given the mandate to organize and consolidate the WSO.

Says Maj.- Gen. Bhullar, Secretary General of WSO, "There are ten (10) official delegates representing WSO in Canada and no meeting should be held or statement issues in the name of WSO, without the consent of the Canadian Coordinator or myself. In Canada". The names of the Canadian delegates are:

Gurcharan Singh, Ottawa, Ontario - Coordinator
At Singh - Montreal, P.Q.
Indarjit Singh Bat, Toronto, Ont.
Varinder Singh Lamba, Edmonton, Alt.
Diljit Singh Sandhu, Vancouver, B.C.
Surrinder Singh Gill, Duncan B.C.
Ragbir Singh Sawaghi - Toronto, Ont.
Rajinder Singh, Saskatoon, Sask.
Gurcharan Singh Attariwala, Calgary
Joginder Singh Bains, Chilliwak, B.C.

Similarly, ten delegates each from the USA and UK were also announced.

The first meeting of the accredited delegates of the WSO following its inception was scheduled on Dec. 8/9 but due to administrative problems it had to be postponed. However Canadian delegates are scheduled to meet in Calgary during January 1985. No other meeting was authorized or considered advisable.

Some individuals have undertaken to collect funds for charity on behalf of WSO. It must be told now that no channel to transfer funds to India has as yet been established. Therefore, funds should ONLY be sent to the head of the WSO. The funds will only be sent after firm assurances have been received from the concerned government for correct utilization.

Anyone wishing more information about the WSO and its programs and activities may contact the head office in New York, [Tel. (212) 889-8601 or (212) 242-7080] or Washington D.C.

ਮੇਅਰ ਹਾਰਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਚਿੱਠੀ

International Punjabi Literary Trust,
P.O. Box 67344 Station 'O'
Vancouver, B.C.
V5W 3T1

December 3, 1984

ATTENTION: GURCHARAN RAMPLRI

Dear Members of the International Punjabi Literary Trust:

Thank you for your thoughtful letter of concern over the divisive elements and even violence which has surfaced recently in the Indo-Canadian community.

As Mayor, I share the concerns you express and agree that it must be a priority for Canadian Governments to preserve peace and harmony among our citizens.

The problem of violence in India following the assassination of Prime Minister Indira Gandhi, has been imported to Canada and, as you point out, has become a matter of grave concern to Canadian citizens and authorities.

The Vancouver City Police were alerted to the needs of our citizens for peace-keeping immediately following Mrs. Gandhi's death and they will continue to exercise their judgement and authority to protect our law abiding citizens and deal with those who break the law.

Furthermore, as it is my understanding that some of the proponents of violence are in the country illegally, I am asking the Minister of Immigration and our Vancouver South M.P., the Honourable John Fraser, to investigate this and have these people removed from our midst, if appropriate.

Please be assured that I will do everything within my authority to ensure the safety and well-being of our law abiding citizens are protected.

Yours truly,

Michael Harcourt

MAYOR

ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਲੀਡਰ ਬਰੌਡਬੈਂਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ'

OFFICE OF THE LEADER
NEW DEMOCRATIC PARTY

Mr. G. Rampuri
Chairman
Int'l Punjabi Literary Trust
P.O. Box 67344, Stn 'O'
Vancouver, BC
V5W 3T1

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

DEC 19 1984

Dear Mr. Rampuri:

Thank you for your recent letter concerning the Indo-Canadian Community.

The issue you raise relates directly to the Charter of Rights. The New Democratic Party has long upheld the need to provide Canadians with entrenched protection for the fundamental freedoms of thought, belief, expression, peaceful assembly and associations, as well as provisions against discrimination on the basis of race, national or ethnic origin, colour, religion, sex, age or mental or physical disability. This is why we fought vigorously for the inclusion of such rights in the Charter of Rights.

Rest assured that the NDP shares in your concern. We will continue to speak for and defend the rights of ordinary Canadians day in and day out in the House of Commons.

Yours sincerely,

Encl.

ED BROADBENT

FREEDOM OF SPEECH

INTIMIDATION OF INDO-CANADIANS IN VANCOUVER

Mr. Ian Waddell (Vancouver-Kingsway): Mr. Speaker, as a Member of Parliament from the City of Vancouver I have a significant number of Indo-Canadian constituents, and I am proud of that fact. So, too, of course, do the Hon. Members for Vancouver South (Mr. Fraser), Vancouver East (Ms. Mitchell), Vancouver Quadra (Mr. Turner), and Vancouver Centre (Miss Carney).

I would like to express to this House my deep concern about what appears to be a campaign of intimidation by a minority hard core group within that community. The target is the moderates in that community, some of whom have told me they have been threatened and their right to free speech denied.

In Canada, Sir, we believe in free speech from all points of view. Moderates should not be afraid to speak out on the tragic events which have recently shocked their community, ranging from the events at the Golden Temple at Amritsar to the tragic assassination of Mrs. Indira Gandhi. I personally deplore the situation in Vancouver where some of my personal friends have been threatened. I have talked with and written to the other Vancouver MPs about this situation. Should it persist, the Government of Canada has many means at its disposal to enforce Canadian law to guarantee free speech in the community.

ਅੱਜ ਉੱਗੇ ਤੇ ਚਾਅਵਾਂ ਦਾ,
ਸੁਹਾ ਰੰਗ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਰਲਿਆ।

PRESS RELEASE

The Consul General of India, Mr. J.C. Sharma, visited Calgary and Edmonton from 8th to 13th December, 1984.

Upon arrival at Calgary on 8th December, Shri Sharma was received by Dr. B.K. Sood, President of the India - Canada Association of Calgary. A lunch was hosted by Shri O.P. Bel in honour of Shri Sharma on the same day. Some eminent members of the community, both hindus and sikhs, were present.

In the evening, Shri Sharma was the chief guest at the annual function of the South Indian Cultural Association of Calgary.

MEETING WITH MEDIA

Shri Sharma was interviewed in the morning by the correspondents of the Calgary Herald about the developments in India.

Shri Sharma was also interviewed by the local television network for the ethnic programme. The developments in India were discussed in the interview.

GENERAL MEETING

Shri Sharma had a general meeting with the members of the Indo-Canadian community in Queen Elizabeth School, which was attended by about 100 members of the community. The audience included both sikhs and hindus. The Consul General briefly explained the recent developments in India. He also informed the audience of the progress made by India in various fields, particularly industrial and agricultural.

The India - Canada Association hosted a dinner in honour of the Consul General in the evening. Shri Sharma appealed for maintaining communal harmony and peace. He advised the various sections of the community to exercise utmost restraint. The Consul General pleaded for the unity of the community. He assured the audience that the unity and integrity of India will be preserved at all costs, and the Government of India will not tolerate separatism and violence. He emphasised that there was no discrimination against any community in India. The C.G. also briefly mentioned about the role of sikhs in the Indian society.

MEETING WITH CANADIAN LEADERS

During his stay in Calgary, Shri Sharma called on the Mayor of Calgary. He had a detailed exchange of views with the Mayor on further strengthening the ties between India and Alberta. It may be mentioned that Calgary has a twin-city relationship with Jaipur in India.

EDMONTON

Upon arrival on 11th December at the Edmonton Municipal Airport, the Consul General was received by Mr. Robinson Koipillai, former President of the National Association of Canadians with Origins in India (NACOI). Shri Sharma had an exchange of views with Mr. Pillai on the matters pertaining to Indian community in Alberta.

In the afternoon, Shri Sharma called on the Acting Mayor of Edmonton, Alderman Jan Reimer. They had exchange of views about the Indian community in Edmonton.

MEETING WITH INDIAN COMMUNITY

A general meeting was organised by the members of the community at Hotel Terrac Inn. More than 150 eminent members of the community were present. The Consul General reiterated India's commitment to democracy, secularism and protection to all minorities. He said that the unity and integrity of India will be preserved at all costs. The address was followed by an hour-long session of questions and answers pertaining to developments in India as well as various consular matters. Consular problems of a large number of individuals were settled on the spot.

On December 12, 1984, The Consul General had a meeting with Mr. Ray Verge, Executive Director, Alberta Economic Development.

The Consul General had a meeting with Mr. Young, Assistant Deputy Minister. During the meeting, Shri Sharma was briefed about the trade relations between India and Alberta by Mr. Paul Moreau, Associate Trade Director (Pacific Asia).

In the afternoon, Shri Sharma called on Mr. B. Anderson, Trade Director, Market Development Division, and Mr. Dave Clark, Senior International Trade Director, Alberta Department of Agriculture. The Canadian officials briefed Shri Sharma in detail about the agricultural and agro-based industry in Alberta. They also discussed the possibility of cooperation in this field. The Consul General briefed the Canadian officials about the agricultural development in India. It would be relevant to mention that Alberta exports substantial quantities of 'canola oil' to India.

The Consul General called on the Minister of International Trade, Mr. Horst A. Schmid and had detailed exchange of views on the possibilities of strengthening the trade between India and the province of Alberta. The Consul General also briefed the Minister about recent developments in India.

MEETINGS WITH MEDIA

Shri Sharma was interviewed by the editor of Prairie Link, Mr. Gurcharan Singh Bhatia. He also gave a short interview for the local Hindi radio programme.

BHUPINDER DHALIWAL V. B.C. TIMBER

B.C. SUPREME COURT UPHOLDS HUMAN

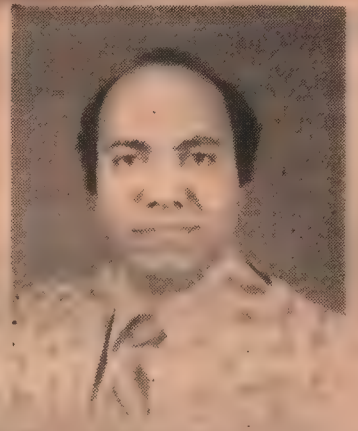
RIGHTS BOARD OF INQUIRY

On November 28, 1984, Mr. Justice MacKoff of the British Columbia Supreme Court, dismissed the appeal of B.C. Timber Ltd. against the decision of a Human Rights Board of Inquiry in favour of Bhupinder Dhaliwal of Vanderhoof. On June 30, 1983, Professor Tony Hickling sitting as a Board of Inquiry under the HUMAN RIGHTS CODE OF BRITISH COLUMBIA, determined that the Company had discriminated against Mr. Dhaliwal when it refused to hire him at its Plateau Mills Division. Mr. Dhaliwal had applied for a labourer's job in January, 1980, and was declined employment because the Company felt he could not speak English. Professor Hickling determined that this did not constitute reasonable cause and ordered the Company to hire Mr. Dhaliwal with seniority dating to February 2, 1980, and further, to compensate him for lost wages.

The Company did hire Mr. Dhaliwal soon after; however, at the same time, it appealed Professor Hickling's decision to the British Columbia Supreme Court. This appeal was heard by Mr. Justice MacKoff on November 27, 1983, in Vancouver. Robert Blasina, of Vancouver, was retained by Local 1-424 of the International Woodworkers of America, in Prince George, to represent Mr. Dhaliwal personally. Peter Galasso of Vancouver, was retained by the Human Rights Branch to represent it on Mr. Dhaliwal's behalf. Shiv Singh Garcha business agent I.W.A. Local 1-424 Prince George was also helpful to make this case a success.

The Company may still file a further appeal in this matter to the British Columbia Court of Appeal and has 30 days, which to do so. In the meantime, Professor Hickling has retained jurisdiction to determine the measure of compensation that is owed to Mr. Dhaliwal, which may well be substantial.

ਭਵਖੰਡਨ ਨੂੰ
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਲਈ

ਇਸ ਫੋਨ ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
(604) 324-4381

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ?
East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਰੇ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਮੇਨੇਜਰ- "ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼
ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਰ ਵਿਆਪਤ ਔਰਤ ਪੜ੍ਹੇ।"
ਵਿਕਿਆਪਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, "ਭੀਕ ਹੈ, ਸੰਦੇਸ਼
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤੇ ਲਿਫਾਫੇ
ਤੇ 'ਨਿਜੀ' ਲਿਖ ਦਿਆਂਗੇ।"

ਪਿਤਾ- ਰਮੇਸ਼, ਕਲ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮੋਟਰ
ਠੀ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ?
ਰਮੇਸ਼- ਹਾਂ ਡੇਡੀ, ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ
ਘੁਮਾਣ ਠੀ ਕਿਆ ਸੀ।
ਪਿਤਾ- ਮੱਛਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਿਪਸ-
ਟਿਕ ਕਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕਈ ਹੈ।

ਕਾਹਨਕ- ਬੇਰਾ, ਇਹ ਚਾਹ ਠੰਡੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?
ਬੇਰਾ- "ਸਾਂਝ, ਇਹ ਦਾਰਜਲਿੰਗ ਤੋਂ ਆਈ
ਹੈ ਨਾ।"

ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) 'ਚ
ਚੋਣ ਪਿਛੋਂ ਦੁਫਾੜ
ਪਵੇਗੀ-ਸ਼ੇਖਰ

ਬੜੇਦਾ, (ਪੀ. ਟੀ.
ਆਈ.)—ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ
ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਸਟੇਂਡ
ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਕ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ
ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੋਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ
ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਏਨੀ
ਵਾਰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਹ ਮਸਲਾ
ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਉਂ ਉਠਾ
ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਿ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਪਿਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ)
ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਾਵ-ਹੋਰਾਨੀ ਤੇ ਉਸ ਪਿਛੋਂ
ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ।

DO YOU NEED PLUMBING OR
ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR
NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

**PLUMBING &
ELECTRICAL
SUPPLY**

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਸੌ ਸਾਖੀ ਦੇ ਫਿਰਤੂ ਸਫੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼

ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ

ਭੁੱਲਤ ਮੌਕਾ ਤਾੜੂ ਲੋਕ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਫੇ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਟੀਕਾ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਾਠਕ ਆਪ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਅਜੇਹੀ ਕੱਚੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮਹਾਨ ਕੋਥ ਸਫਾ 176 ਰਚਿਤ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ।

ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਕਾਦ

ਅਜ ਕੱਲ ਇਕ ਨਿਕੇ ਜਿਹੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਲਿਖਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਨਕਲ ਬਲੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਖੀ ਪੰਥੀ 'ਮੰਗਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਰਚਿਤ ਸ੍ਰੀਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਿਨ ਕੋ ਗਾਰਨੇ ਪੰਥ ਭੀਏ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਓਟ ਤਕਾਵਨ ਜਾਵੇਗੇ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਪਾਸ
ਦਰਿਪ ਮੁਲਕ ਕੀ ਜਾਨ ਕੇ ਖਾਵੇਗੇ ਆਪ
ਤਬੀ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਝਗੜਾ ਚਲੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੇਂ ਆਨ
ਬੇਗਾਨ ਬਹੁਤ ਮਰੇਗੇ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸ਼ਾਨ
ਤਬੀ ਏਕ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ

ਕਿਲ੍ਹਾ ਬਨਾਵੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੋ ਆਨ

ਰਾਜ ਚਲਸੀ ਰੰਡੀ ਕਾ ਫੌਜ ਚੜ੍ਹੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੇਂ
ਖਰ ਭਿਜੇ ਘੋੜੇ ਕਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੇਂ ਆਨ
ਡੋਟ ਜਾਇਗਾ ਖਾਲਸਾ ਘੋਰ ਬਿਪਤ ਕੇ ਬਾਅਦ
ਖੁਆਰ ਹੋਏ ਸਭ ਮਿਲੇਗੇ ਸਿੰਘ ਬਿਪਤ ਮੇਂ ਆਨ
ਤਬੇ ਮਾਝਾ, ਮਾਲਵਾ, ਦੁਆਬਾ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਸਭੇ ਗ੍ਰਾਮ
ਖੰਡ-ਖੰਡਾ ਚੜ੍ਹੇ ਤਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਲਟੇਸ਼ਵਰ ਕੇ ਧਾਮ
ਤਬੀ ਸਿੰਘ ਫੌਜ ਚੜ੍ਹੇ ਅਟਾਰੀ ਮੇਂ ਆਨ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਕਰ ਇਤਨਾ ਖੂਨ ਬਹਾਵੇ
ਘੋੜੇ ਕਾ ਤੰਗ ਖੂਨ ਮੇਂ ਭਿਜ ਜਾਵੇ
ਤਬ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਪੁਰ ਕੋ ਲੁਟ ਕਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਬਾਲਾ ਲੁਟ
ਦਾਈ ਲੱਖ ਖਾਲਸਾ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ
ਸੱਤਰ ਲੱਖ ਹਿੰਦੂ ਮਰ ਜਾਵੇ
ਤਬੀ ਰੂਸ ਚੀਨ ਹਿੰਦ ਮੇਂ ਚੜ੍ਹ ਆਵੇ
ਘੋਰ ਯੁੱਧ ਮਚ ਕਰ
ਸੱਤਰ ਕਰੋੜ ਸੋ ਸਤਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਬਚ ਜਾਵੇ
ਦਿੱਲੀ ਤਖਤ ਪੇ ਬਹਿ ਜਾਵੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਫੌਜ
ਤਬੇ ਸਭੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰੇ
ਤਾਬੇ ਚਲੇ ਜੋ ਪੰਥ ਕੇ ਜਾਮ ਕਾ ਬਾਣ ਨਾ ਪਾਵੇ
ਨੰਗਾ, ਭੁਖਾ, ਮੰਝਤਾ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਵੇ ਲੰਗਰ ਸਭੇ ਖਾਵੇ
ਤਬੀ ਕਲਯਾਨ ਮੇਂ ਸਤਿਯੁਗ ਹੋਸੀ ਆਨ

ਇਕ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਇਸ ਲਿਖਤ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਪਤਾ ਚਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਬਲੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਲਿਖਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕਾਦ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਂ ਇਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਟਾਰੀ ਜਲੰਧਰ ਆਦਿਕ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸੌ ਸਾਖੀ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਦਿਲੀ ਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦਿਮਾਗ ਹਾਲੀ ਰੱਜੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

—ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ

ਪਿਛੋਂ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ

ਮੌਤ ਦੀ!

ਬੰਦੇ ਮਰੇ ਹਨ

ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ

ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਨਾਲ

ਫਸਾਦਾਂ ਨਾਲ

ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ

ਫਸਾਦੀ?

ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਸਨ

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ

ਵੱਡਿਆਈ ਕਰਦਿਆਂ

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ

ਚੀਰਿਆਈ ਦਸਦਿਆਂ

ਤਲਵਾਰਾਂ, ਸੋਟੇ

ਮਸ਼ੀਨ ਗੱਨਾਂ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ

ਪਰਤੀ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ

ਸੌ ਸਾਖੀ. ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੋਥੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਸਾਖੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਵਧੀਕ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ * ਅਰਥਾਤ ਕਲਮੀ ਪੋਥੀਆਂ ਦੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਕਿੰਤੂ ਨਿੱਜੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਖੀ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ [ਕਿਸੇ] ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ.

ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕਥਾਪ੍ਰਸੰਗ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰਾਮਗੜ੍ਹਵਰ) ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ, ਉਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਏ. ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪਸੂਰਯ ਦੀ ਕਥਾ ਇਸੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੌ ਸਾਖੀ ਦੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਕੇ ਜਿਉਂ ਕੇ ਤਿਉਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ.

ਉੱਕ੍ਰੇਸ਼ਿੱਖ ਸੌ ਸਾਖੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਵਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖਸ਼ਤ ਪੁਰਾਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਂਗ ਕਹਿੰਦੇ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕ ਅਰਥ ਲਾਭੇ ਦਿਲ ਪਰਚਾਇਆ ਕਰਦੇ ਹਨ.

ਸੌ ਸਾਖੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪਿੱਛਲੇ ਦੇ ਨਿਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜੈਸੇ—

“ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਹਾਇ ਕਰ ਫ਼ਿਸ਼ਨ
ਸੋਵੀਏ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਧੀਰ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅੰਗ ਮੂਲ ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਸੁਨ ਬੀਰ।”
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚੀ, ਅਥਵਾ ਲਿਖਾਈ ਇਹ ਪੋਥੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕੱਲ ਇਸ ਦੇ ਸਿਮਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੋਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੈਸੇ—

“ਸਿਮਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਭੂਪਤੀ ਸਤਾਰਾਂ ਸਤ ਨੌਵੇਂ (੧੭੯੧)
ਮਹਿਣੈ ਸਾਖੀ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਮਲਕੀ ਦੁਤਿਆ ਭੋਕ।”

[ਫਿਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ—“ਸਤਾਰਾਂ ਸੌ ਇਕਾਸੀ ਮੇਂ
ਸਾਖੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ।” ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਬਾਤਾਂ ਹਨ, ਜੈਸੇ—

(ੳ) “ਪੰਡਿਤਾਂ ਵੇਲੇ ਸੈਯਦਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੋਈ।”
(ਸਾਖੀ ੧)

(ਅ) “ਖੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾ
ਨਾਉਂ ਹੋਇਆ।” (ਸਾਖੀ ੧੩)

(ੲ) “ਦੀਸਾ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਮੂਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੋਈ।” (ਸਾਖੀ ੧੪)

(ੳ) ਹਰੀਬੰਦ ਦੀ ਕਥਾ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਦੇ
ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖੀ ਹੈ. (ਸਾਖੀ ੨੦)

(ੴ) ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਧਨ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸਿਮਤ ੧੮੯੯
ਵਿੱਚ ਲਵਾਂਗੇ. (ਸਾਖੀ ੩੭) xxx ਇਤਯਾਦਿਕ.
ਸ਼ਰਦਾਰ ਸਰ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜਦੀਸ਼ ਭਦੋੜ ਦੀ ਰਚਿਤ ਹੈ
ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੈਮੂ
ਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੁਪਏ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ
ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੋਥੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ
ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕ ਹੈ—

“ਦੇਸ ਬੇਚਕਰ ਜੀਹ ਫਿਰੀਗੀ। ਗਸੇਂਗੇ ਤਬ ਮੇਰ
ਭੁਸੀਗੀ।” (ਸਾਖੀ ੮੫)

ਬੰਦੇ ਮਰੇ ਹਨ

ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਨ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ

ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਭੁੱਕਲ ਕਰਕੇ

ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਭੰਗੀਰੀ ਫੜ ਕੇ

ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਚਰਬੀ ਧਰ ਕੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਫੇਸ਼ਨੀ ਕਰ ਲਓ

ਫੇਰ ਹਨੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ

ਹਨੇਰ ਵਿਚ ਹਨੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ

ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸਰਨਾ

ਮਾਲੂਮ ਮਰੇ ਹਨ

ਕੰਜਕਾਂ ਮਰੀਆਂ ਹਨ

ਭੋਟਾਂ ਮਰੀਆਂ ਹਨ

ਵੀਰੇ ਮਰੇ ਹਨ

ਕਿੱਨੀ ਦੇਰ ਹੋਰ ਚੱਲੇਗੀ ਉਬਟੇਡਤਾ

ਉਤਰ ਦਿਓ

ਮੁੱਲਕ ਦਿਓ ਹਾਕਮੋਂ

ਉਤਰ ਦਿਓ

ਖਲਕ ਦਿਓ ਰਾਖਿਰ

ਬੜੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹਨ

ਖੂਨ ਦੇ ਤੁਬਕੇ

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਾ ਡੋਲੇ

ਬੜੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹਨ

ਲਾਲ ਮਾਵਾਂ ਦੇ

ਗੱਲੀਆਂ 'ਚ ਨਾ ਰੋਲੇ

ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲਿਓ

ਵਿਹੁ ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਨਾ ਲਾਓ

ਨ.ਫਰਤ ਦੇ ਨਾਗ ਨੂੰ ਕੀਲੇ

ਮੌਤ ਦੀ ਮੁਹਾਰਨੀ ਨਾ ਗਾਓ

ਚੰਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ

ਤੁਸੀਂ ਮੰਦਰ ਲਈ

ਤੁਸੀਂ ਮਸਜਦ ਲਈ

ਲੜ ਰਹੇ ਹੋ

ਰੱਬ ਦੇ ਟੁਕੜੇ

ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ

ਮੌਤ ਦਾ ਨਾਚ ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਓ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਖਣੇ ਝਾਂਡੇ 'ਚ

ਮੌਤ ਦੀ ਨਹੀਂ

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ

ਖੋਰ ਪਾਓ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ

ਮੇਰਨ ਲਈ

Direct flights from Toronto

Fly home with your airline.

Air-India is the only airline with low cost direct flights to India.

When you fly direct, you can travel on the same airplane all the way. That means no waiting in unfamiliar airports, no missed connections, no lost luggage...no worries or complications.

From Montréal.

Every Saturday evening, we fly direct from Montréal's Mirabel Airport to Bombay and New Delhi. It's the only direct flight between Canada and India.

From New York.

Every day of the week, we fly from New York to Bombay and New Delhi via London. That means you can stop over in England, if you wish, for as many days as you want — for a family visit or some shopping and sightseeing. Of course, wherever you live in Canada, there are many convenient connecting flights to Montréal and New York.

Indian movies, music and food.

On board our comfortable 747 aircraft, you'll enjoy world famous Maharajah Service, free Indian movies and music, and delicious Indian cuisine, vegetarian or non-vegetarian. Or you may choose one of our exciting continental meals.

Book early and be sure!

Call your Air-India travel agent. Or Air-India's general sales agent at the phone numbers below.

* Watch for starting date

AIR-INDIA

Direct flights from Montréal and New York

Montréal: 842-1805 or toll-free 1 (800) 361-2813

Toronto: 865-1033 or toll-free 1 (800) 268-9582

Vancouver: 879-0271 or toll-free 1 (800) 663-3433

ਵਾਜਾਂ ਨਾ ਲਗਾਓ

ਪਿਛੋਂ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ

ਮੌਤ ਦੀ!

B.C. ORGANIZATION TO FIGHT RACISM (B.C.O.F.R)

Box 835, New Westminster V3L 4Z8

Dec. 28, 1984

The Prime Minister of India
Parliament Building
New Delhi, India

Dear Mr. Gandhi:

Further to our telegram of November 5, 1984, we have I learnt from news reports that many of the atrocities against members of the sikh community in India following the assassination of Prime Minister Indira Gandhi were committed in the presence of the police. According to news reports many of the attacks on the sikhs were organized and initiated by members of your own party Congress (I). These observations have been confirmed by a report issued by the two civil liberty organizations in Delhi - the People's union for civil liberties and the People's Union for Democratic Rights.

We are shocked to learn that those who were responsible for the murders of thousands of innocent sikhs have been allowed to go free.

We are strongly critical of the government of India for its failure to protect innocent sikhs against chauvanistic violence and for not bringing the culprits to justice. Some recent reports reaching Canada indicate that this has caused considerable insecurity among sikhs living in various parts of India outside Punjab and that many of them are migrating to Punjab.

Our organization, whose objectives are to fight racism and to promote the enjoyment of democratic rights by all national, cultural and racial minorities in Canada, is concerned that attacks on sikhs in India have caused deep divisions among Sikhs and Hindus living in British Columbia and other parts of.

We urge you to ensure safety and security of sikhs and all other minorities in India and to protect people's civil and democratic rights. We urge you to bring to justice all those responsible for violating these rights.

Yours truly
Signature

Charan Gill, president

ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ-ਗੈਰਵ ਤੇਹਨ

ਕਮਲ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੇਤ

● ਭਾਵੇਂ ਸੱਚ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਨ ਬੁਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਬੁਨ ਜਾਂ ਗੱਪ ਜਿਹੀ ਲਗੇ ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਉਹ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਸਹੀ ਜੀਵਿਆ ਸੱਚ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਬਾਬੂਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ (ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ) ਅਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਕਲੱਬ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਨਾਟਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨਾਲ ਮੱਢੇ ਨਾਲ ਮੱਢਾ ਭਾਹੁੰਦਾ ਹੈ.....ਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਾ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ

ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਲੀਡਰ ਬੰਬ ਸਕੈਲੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ

As the year draws to a close, I would like to take this opportunity to wish all British Columbians a safe and happy holiday season.

Traditionally the holiday season is a time of merriment and good cheer shared with family and friends. Many people look upon the Christmas season as a time of reflection and give thought to the needs and concerns of others.

This year it is more important ever that we not overlook the hardship being faced by many of our fellow citizens in these difficult economic times.

For those who have become victims of British Columbia's poor economy, the Christmas season will be a time of hardship unless we all reach out and provide as much support and assistance as we can.

There is much we can do during the holiday season and in the coming year to help those less fortunate and to work for economic recovery in our province.

9 ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮਾਰਚ 'ਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 16 ਦਸੰਬਰ (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.)—ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 9 ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਅਪਰੈਲ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦਿਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ 'ਚ ਹੋਣੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਚ-ਅਪਰੈਲ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਰਹੇਗਾ।

ਮੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ ਤੀਖਣ ਸੁਰਜ,
ਤਿੱਖਤ ਦੁਪਹਿਰੇ ਦਿਸਦਾ ਢਲਿਆ

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

1. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕਅੱਪ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਅੱਛੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਪਿਕਅੱਪ ਅਤੇ ਵੈਨਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ Crom, Crystal ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਛੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

Sukhjinder Bath
(Sukhi)

Bus: 522-2821

Res: 594-7712

ਅਮਨ-ਏਕਤਾ ਸੰਗਠਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ-ਨਿਧ)—ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਅਮਨ ਤੇ ਏਕਤਾ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੀ ਚੋਰ-ਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੁੱਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਾਏ ਗਏ ਰੋਲ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

I would like to share with you a creed well known by all New Democrats. It was the guiding principle of J. S. Woodsworth, a founding member of the C.C.F. His words, "What we desire for ourselves, we wish for all", are as relevant today as they were when he said them fifty years ago.

With a spirit of re-dedication to this goal, I am confident that we can bring an improvement to our economic situation in the coming year.

Best wishes for peace and fulfillment in 1985.

ਇਹ ਰਾਜ ਹਨ: ਬਿਹਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿਕਮ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੀਚਰੀ। ਸਿਕਮ ਤੇ ਪਾਂਡੀਚਰੀ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਮਾਰਚ-ਅਪਰੈਲ 'ਚ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਅਸਾਮ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਵੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ।

ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਸੋਚੀਏ!

■ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਰੀ

ਲੰਘੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੁੱਖਦਾਈ ਤੇ ਨਿਖੇਧੀ ਜਨਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖੋਰ੍ਹ-ਖੋਰ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਪਹਿਲੇ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਤੰਗ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ, ਦੂਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਹਰ ਰੰਗ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ, ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤਾਂ ਉਪਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਿਕਤਾ ਹੀ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।

ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਪਹਿਏ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਗੜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦਬਦਬਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਆਸਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਪਰੋਂ ਲਹਿ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਚੋਂ ਸੁੱਖ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਰਨ ਹੁਣ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੂਝ ਦੇ ਪਤਲੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਫਿਰਕੂ ਅੰਸਰਵਿਰਤੀ ਪਰਚਾਰ ਕਾਰਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਬਾਓ ਕਾਰਨ, ਜਾਗੀਰੂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਚੁਲਮਾਂ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਤਰਨ, ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹ ਦੇਖਣ। ਉਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੋੜ ਤੇ ਖੜ ਕੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਚੰਗੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਾਕਤ ਜਮਾਤਾਂ ਭਲੀ ਪਰਕਾਰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਬੂਲ ਲਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਗੂ ਅਮਰੀਕਾ ਹਰ ਵੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੈ ਕਿ 75 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਤੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਉਪਰੋਂ ਭੁੱਖਾਂ, ਜੰਗਾਂ, ਵਿਤਕਰਿਆਂ, ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਮਨ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਫਤਹਿ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਬੇਲੀ, ਇਲਾਕੇ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਉਪਰ ਪਾੜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਟੋਲੇ, ਸਾਮਰਾਜੀ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਾਹ ਲੱਗਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ 'ਚੋਂ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਾਉਣ, ਪਰੰਤੂ ਕਈ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਰਕਾਰ ਲੁੱਟ ਲਈ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਭਿਅਾਲੀ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੀਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਉਪਰ ਵਿਕਸਤ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰੋਲ ਸਿਆਸਤਕ ਤੌਰ ਉਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸਾਮਰਾਜ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਜਮਾਤੀ ਹਿੱਤ ਇੱਕੋ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਾਕਤ ਜਮਾਤਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਵਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤੀ-ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਦਰਾ ਦਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ-ਆਖੰਡਤਾ ਲਈ ਰਾਮ ਰੋਲਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ-ਆਖੰਡਤਾ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼, ਪਰਚਾਰ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਮਲ ਲਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰ-ਜਾਗੀਰੂ ਰਾਜ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਮਰਾਜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸੂਚਨਾ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁਹਾਣ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ, ਜੇਕਰ ਇਕਬਾਰ ਉਲਟ ਵਹਿ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਦੀ ਹੋਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ ਉਪਰ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਤਕੜੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭੈੜੇ ਹੋਣ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗਰੋਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਘੋਲ ਵੀ ਘੁਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਕੇ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁੱਟਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇਨੀ ਨਿਘਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਪਰ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਉਸ ਅਧੀਨ ਮਿਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਰੱਖਣ ਦੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਉਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਖ ਭਗਤਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਮਿਧ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੀਤਿਕਤਾ ਨੂੰ "ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਚੁੰਬੜੇ ਰਹਿਣ" ਤੱਕ ਹੀ ਸੁਰੋਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਵੇਸੇ ਇਹ ਕੋਈ ਅਚੰਭੇ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜੀ ਵਿਕਾਸ ਏਵੇਂ ਹੀ ਟੇਦਾ ਮੇਦਾ ਅਤੇ ਟੱਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਚੇਲਿੰਜ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਮੱਥੇ ਕਬੂਲਿਆ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਜੋ ਵਿਦ੍ਰਿਤਫੰਗ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁੰਝੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਕਿਧਰੇ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਕਤਲ ਹੋਏ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਬੰਗਾਲੀ ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ, ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਤਿਰੀਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਭਰੀਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਤਿਨਕਾ ਭਰਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਤਿਰੀਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ, ਇਸ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਏਜੰਟ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਾਰੇ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਹੋਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ, ਯੂ. ਪੀ., ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਕਿਉਂ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਫੁੱਲਿਆ। ਇਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਾਈ ਮੌਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਝੂਠਾ ਹੋਸ ਉਘੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਇਕਬਾਰ ਫਿਰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਦੇ ਖਬੂ ਨਕਸਲੀ ਗਰੋਹਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਅਤਿ ਦੇ ਸੱਜ ਪਿਛਾਖਤ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੈੜੀ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ-ਆਖੰਡਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬਚਨਵਧਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੀ ਹੋਈਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਭਾਵੇਂ ਕੁੱਝ ਆਖਣ ਪਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਰਹੇ ਹਨ

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਟੀਆ ਮਨੋਰਥਾਂ ਲਈ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਨਾਲ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਨੇੜਤਾ ਗੰਢਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕਦੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਏਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਂਗਰਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧਣ ਫੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਇਹੋ ਨੀਤੀ ਹੀ ਅੱਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਤੰਦੂਆਂ ਜਾਲ ਨੂੰ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਣੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹਾਲਤ ਸੰਬੰਧੀ, ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ, 28 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਵਾਲੀ ਤੰਗ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭੰਡਾਇਆ, ਚਿਤਾਵਣੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ: ".....ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੋ, ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੈਲਟੀ, ਦਿੱਲੀ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਢਿੱਲਮੱਠ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਵੈਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।"

ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੋਈ ਜੋਤਿਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨੇ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸੀ) ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਮੁੱਢੋਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਹੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੰਧ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬੜੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਐਜੰਟਿਸ਼ਨ ਉਪਰ ਵਿੱਲੀ ਜਕੜ ਨੂੰ, ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਖੇੜਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਵੱਜੀ ਸਪਲਾਈ ਸੰਬੰਧੀ, ਸਾਮਰਾਜੀ ਏਜੰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਟਲ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜਾਲ (ਯਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ)

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲੰਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੀਰਲ

Ph. 324 - 7066

DOSANJH & PIRANI LAWYERS

- ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
- ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- ਵੱਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ
ਪਿਰਾਨੀ

#202-5887 Victoria Drive,
Vancouver, B.C. V5P 3W5

Ph. 327-6381

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E6

Toll Free Numbers PH: (604) 872-7658

In B.C. 1-800-663-9079

In Alberta 1-800-663-9079

From 4 pm to 7 p.m.

Cheapest Fares to:

FIJI—INDIA—PAKISTAN—COLOMBO—NEPAL

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU
TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- 2 Asia House, K.G. Marg, New Delhi—110001 Phone 38217
- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2796
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਫਿਲਮ

ਦਰਖਤ

ਮੰਜ਼ਿਲ ਮੰਜ਼ਿਲ

ਫਿਲਮ
ਸਮੀਖਿਆ

● ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ। ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਹੀਰੋ ਸੀਨੀ ਦਿਓਲ। ਪੁਰਾਣੀ, ਨਰੋਈ ਪਰ ਬਚਕਾਨਾ ਹੀਰੋਇਨ ਡਿਪਲ ਕਪਾਡੀਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾ ਲਈ ਫਿਲਮ 'ਮੰਜ਼ਿਲ ਮੰਜ਼ਿਲ' ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਤੀਸਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ' ਕਦੇ ਸੁਪਰ-ਹਿੱਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਫਿਲਮ 'ਮੰਜ਼ਿਲ ਮੰਜ਼ਿਲ' ਵੀ ਆਮ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ-ਪੈਰ ਵਾਲੀ ਗੱਪ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਪ ਇਹ ਕਿ ਗੋਤਮ (ਡੀਨੀ) ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਬੇਕਾਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮਲਹੋਤਰਾ (ਕੁਲਬੁਸ਼ਣ ਖਰਬੰਦਾ) ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਗਰਟ ਕੇਸ ਪੁੱਛੇ ਵਜੋਂ ਗੋਤਮ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਗਰਟ ਕੇਸ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ—'ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਧੀ ਸੀਮਾ (ਵੱਡੀ) ਹੋ ਕੇ ਡਿਪਲ) ਤੇ ਗੋਤਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ (ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਸੋਨੀ) ਦੀ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁੜਮਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਸ ਅਜੀ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗੁਆਚ ਕੇ ਰਹੇਗਾ। ਸੋ ਗੋਤਮ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਆਚ ਗਿਆ। ਗੋਤਮ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਕੇ ਘਰੇ ਨੌਸ਼ ਗਿਆ ਤੇ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਬੀਵੀ ਮੀਰਾ (ਆਸ਼ਾ ਪਾਰਿਖ, ਜੋ ਕਦੇ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀ 'ਪਰਮਾਨੈਟ' ਹੀਰੋਇਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਫਿਲਮ ਦੀ 'ਪਰਮਾਨੈਟ' 'ਪਾਰਟਨਰ' ਹੈ)। ਮੀਰਾ ਮੁਰਖ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਆਖਿਆਂ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸੋਨੂੰ ਰਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲ ਵਾਸੀ ਗੋਤਮ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੱਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸੋਨੂੰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਉਧੋੜੇ।

ਅਗਲੀ ਗੱਪ ਇਹ ਕਿ ਸਮਗਲਰ ਦਾਸ (ਪ੍ਰੇਮ ਚੋਪੜਾ) ਨੇ ਇਕ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਵਿਜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੇ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾਸ ਬਣੇ ਸਮਗਲਰ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਗੋਤਮ ਦਾ ਸਿਗਰਟ-ਕੇਸ ਅਤੇ ਗੋਤਮ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਕ ਫੋਟੋ ਲੱਭ ਗਈ। ਕਿਥੇ ਲੱਭ ਗਏ ਇਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਬਸ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਫੋਟੋ ਦੇਖ ਕੇ ਧੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਵਿਜੇ ਬਣੇ ਰੂਪੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਜੀ ਸੋਚਿਆ ਚਲੇ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਵਿਚਾਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਭਰਾ ਵੀ ਮਾਲਦਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਰਨਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਟਿਊਸ਼ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤੇ ਗਾਈਡਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪੜਾਕੂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀਆਂ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸੁਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ

ਬੰਧ, 'ਜਾਮ' ਜਾਂ ਘਿਰਾਓ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਕੰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

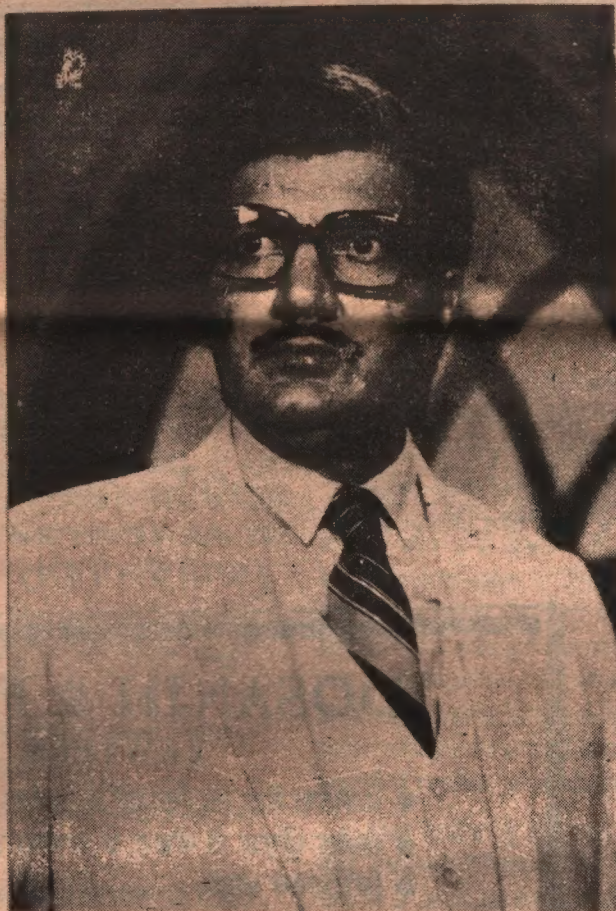
ਫੇਰ ਸੀਮਾ ਸ਼ਿਮਲੇ ਗਈ ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਨੂੰ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਿਜੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾ ਲਿਆ। ਪਰ ਬਾਪੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਭਬਕ ਸੁਣ ਕੇ ਵਿਜੇ ਬਣੇ ਰੂਪੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਰਚਾ ਲਿਆ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਰੂਪੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੀਵੀ ਨੇ ਭਾਂਡਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਰੂਪੇਸ਼ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੇ ਪੁਲ ਤੋਂ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੀਮਾ ਹੀਰੋਇਨ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਜੰਗਲ ਵਾਸੀ ਗੋਤਮ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗੋਲੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸੀਮਾ ਬਚ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਚਲੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ। ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ ਬੈਠਾ ਇਕ ਦਰਸ਼ਕ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖੋਪੜੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕ ਜੌਹਨ ਕੈਨੇਡੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਜੰਗਲੀ ਗੋਤਮ ਕੱਲ ਲੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਬਾਇਬੇ ਕੈਨੇਡੀ ਬਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ। ਅੰਤ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ। ਦਾਸ ਮਰ

ਗਿਆ। ਰੂਪੇਸ਼ ਵੀ ਚਲ ਵਸਿਆ। ਸੋਨੂੰ ਤੇ ਸੀਮਾ ਵੀ ਵਿਆਹ ਹੋਏ।

ਫਿਲਮ 'ਮੰਜ਼ਿਲ ਮੰਜ਼ਿਲ' ਵਿਚ ਡਿਪਲ ਪਾਸ ਸਿਵਾਏ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰੀਨਾ ਨੇ 'ਡੱਬ' ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਡਿਪਲ ਨੂੰ ਭੇਡ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਤੇ ਪਤਲੇ ਜਿਹੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ ਡਿਪਲ ਵੀ ਉਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਲ ਤੇ ਸੋਨੀ ਦੇ ਭੰਗ ਦੇ ਗਾਣੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਘੱਟ ਵਧ ਹੀ ਹੈ। ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਮਲਾ ਖਸਤਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰੀ ਡਿਪਲ 'ਜ਼ਖਮੀ' ਸ਼ੇਰ' ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ 'ਮੰਜ਼ਿਲ-ਮੰਜ਼ਿਲ' ਵਿਚ ਭਟਕ ਗਈ ਦੇਖੋ 'ਸਾਗਰ' ਵਿਚ ਵੱਥਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਰਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਕਰਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਬੜਾ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਕਣਕਾਂ ਤਾਰਿਕ ਵੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਚੋਪੜਾ

ਕਲਾਵਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਦੀ ਦੇਵਦਾਸੀ ਟੀਨਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜੇਸ਼-ਟੀਨਾ ਦਾ

● ਚਿਤਰਯੂਗ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਅਧਿਕਾਰ' ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਜੇ ਸਦਾਨਾ। ਸੰਗੀਤ ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ। ਡਾਇਲਾਗ ਰਾਹੀਂ ਮਾਸੂਮ ਰਚਾ। ਫਿਲਮ ਸਿਟੀ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਅਹਾਰੇ ਵਿਚ ਹੁਮਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ। ਜੋਤੀ ਦਾ ਦੁਮਾਸ ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ ਬਿੰਦੂ, ਜ਼ਰੀਨਾ ਵਾਹਾਬ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ ਤੇ ਯੂਨਿਸ ਪੁਵੇਚ। ਫਿਲਮ 'ਅਧਿਕਾਰ' ਦੀ ਇਸ ਸੁਟਿੰਗ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਅੱਧੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੁਟਿੰਗ ਗੋਆ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਲਿਖੇ ਹਨ ਬਿਜੇ ਕਤਿਆਲ ਨੇ। ਸੰਗੀਤ ਹੋ ਉਸੇ ਖੰਨਾ ਦਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੇ।

ਦੇਵਦਾਸੀ

ਫਿਲਮ-ਪੇਂਡਰਕਾਰ ਕਲਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਦੇਵਦਾਸੀ ਹੈ। ਜੋ ਹੀਰੋਇਨ (ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ) ਦੇਵਦਾਸੀ ਹੋ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਲਿਖਦਾ ਨਹੀਂ। ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਦੇਵਦਾਸੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਭਰਵਾਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਭਰਵਾਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੇਵਦਾਸੀ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦੇਵਦਾਸੀ ਹੋਈ ਕਿ ਨਾ। ਅਸਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਵਦਾਸੀ ਦਾ ਬੜਾਪਾ ਤਾਂ ਭਰਵਾਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅਹਾਰੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦਾ ਕੀ ਆਲਾਸ ਹੈ। ਕੀ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਵੀ 'ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ' (ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਦਾ ਬੰਗਲਾ) ਦੇ ਅਹਾਰੇ ਵਿਚ ਕੁਲਟ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਟੀਨਾ ਨੇ ਕੋਈ ਉਤਰ ਨਾ ਦਿਤਾ।

ਕਲਪਨਾ ਆਇਰ ਹੁਣ ਹੀਰੋਇਨ

ਆਈ. ਐਸ. ਜੌਹਰ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਨਸਬੰਦੀ' ਵਿਚ ਕਲਪਨਾ ਆਇਰ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਵੀ 'ਨਸਬੰਦੀ' ਕਰ ਫੱਡੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਕੀ ਬਰੇ ਤੇ ਫਿਸਕੋ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜੋ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲਣ ਲਗ ਪਿਆ।

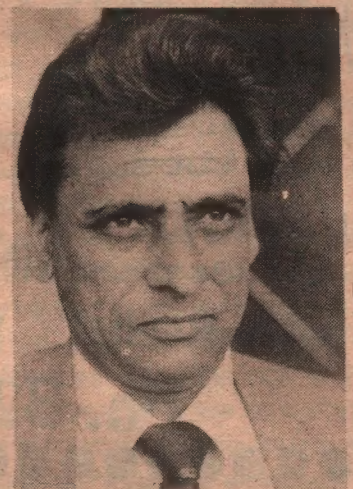
ਪਰ ਹੁਣ ਕਲਪਨਾ ਆਇਰ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਨੇ। ਵਿਚ ਹੀਰੋਇਨ ਦਾ ਰੋਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਾਜਨੀ ਤੇ ਜਮਨਾ ਵੀ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦਾ

ASSURING
BRIGHT
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ

Darshan Gill, M.A.

representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 321-6360

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ BUYING

■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dhami, M.A. (Eco.)

Res. 879-1273 Pager 524-8581, #2229

Office. 736-3831

(ਪੰਨਾ 17-21 ਯਾਦਗੀਰ)

ਸੰਬੰਧੀ, ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਮਕਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿ ਉਹ ਖਤਰਨਾਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਉਸਾਰਨ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਭਰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਪੈਰ ਪੈਰ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਠੀ ਤੇ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਵਤੀਰਾ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਇੱਕ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹੀਆਂ ਪੈਰੀਦਾ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰੀਦਾ ਸਮਝਿਆ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁੱਲ ਹੀ ਪੈਰੀਦਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਲਤ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰਸਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਬਾਡੀ ਗਾਰਡਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਭੁਗਤਣੀ ਪਈ? ਇਹ ਅਚਨਚੇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕੁੱਝ ਪਿਛਲੇ ਵਾਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫਿਰਕੂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਉਸ ਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਆਪਣੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਾਲੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

“.....ਤੁਸੀਂ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਜਾਵੋ, ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਪਤਾ ਕਰੋ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਕੋਲ ਜਾਓ ਤੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਵੇਗਾ।” ਇੱਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: “ਆਪਸੀ ਸੁਨੇਹ, ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਸਾਂਝਾਂ, ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਭੜਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।” ਅੱਗੇ ਉਹ ਫਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “...ਮਨਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ, ਭਾਰਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਪ੍ਰਧਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।”

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਨੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਮਸਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਯੁਥਾਰਥਕ ਅਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੁਣ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਪਰ ਕੀ ਦੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਟਕਦਾ ਰੱਖ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸਾਡੇ

ਜਿਸ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਭਟੋਆ

ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਸ ਮਸੀਹ ਦਾ ਜਨਮ ਅਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਫਲਸਤੀਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਦ ਬੇਰਿਹ ਯਾਰੂਸਲਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਤਲਮ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਤੀ ਗਰੀਬ ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਸਮਾਜਕ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ 30 ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ 33 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਯਹੂਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਮੁਹਾਨ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ (ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) Son of God ਕਹਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਬੇਸਮਝੀ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਕੌਨ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਹੀ ਪੋਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਦੇ ਹੀ ਰੋਗ ਹਨ।

ਜਿਸ ਫਲਸਤੀਨ 1200 ਮਿਲ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਿਸ ਦੇ 12 ਚੋਲੇ ਸਨ ਇੱਕ ਨੇ ਗਦਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਲਵਾਈ ਬਾਕੀ 11 ਵੀਂ ਨਾਲ ਖੜੇ ਨਾ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਦਾਇਸ਼ ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੇਰੋਦੇਸ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਥ ਪੈ ਕੇ ਪਿਛੇ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਵਕਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਜ਼ਸ ਦੇ ਨਾਮੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਧਰਮ ਵਧ ਹਰਾ ਹੈ ਬਾਈਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਦਾ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਧਾ ਤੇ ਜਾਦਾ ਅਨ ਲੋਕ ਇਸਾਇ ਹਨ ਦਾਈ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਤਨਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਪਰੇਮ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਸੋਚਣ ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਛੋਟੇ ਬੜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬੜਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੀਤਣ ਵੀ ਧਰਮ ਹਨ ਸਭ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿਤਾ ਧਰਮ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਨਹ ਚੁੜ ਸਕਦਾ ਉਹ ਰਬ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚੁੜ ਸਕਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਪਰੇਮ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਜੀਵ ਨੂੰ ਹਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਇਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਚਾਹਿਉਂਦੇ ਹੋ ਉਹ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਆਪ ਦੇਵੇ ਆਪ ਮਿਠਾ ਬੋਲੇ ਦੂਸਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਠਾ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਸ ਰਖਣੀ ਬਸ ਇਹੋ ਹੀ ਸਰੋਸ਼ਟ ਧਰਮ ਹੈ ਮਨੁਖਤਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਰਦ ਤੇ ਇਹਸਾਸ ਨਾਲ ਤਕੀਆ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਸ ਨੇ ਜਿਨਾ ਗੁਣਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਹੈ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਇਹਨਾ ਗੁਣਾ ਦੀ ਮਹਿਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਇਕੋ ਇਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਿਛੜੀ ਸ਼ਰੀਲੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਦ ਹੋਵੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਦ ਤਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਕਦੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸਾਨੂੰ ਗੀਤਾ, ਕੁਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਜੀ

ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕੁੱਝ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਤੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਛਾਤ ਦੇਣਗੇ, ਪਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਧਿਆਨ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਉਪਰ ਨੌਸ ਕੇ ਜੇਤੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤੀ-ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਜੋ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੁਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਟ ਨੰਬਰ _____
ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ _____
_____

ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ _____
ਟਾਊਨ _____
ਸਟੇਟ _____
ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ _____
ਫੋਨ ਨੰਬਰ _____

ਤਰੱਕੀਆਂ ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ

ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਐਸ. ਜੀ. ਇੰਚਾਰਜ ਕਰਾਈਮ ਸੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੀ. ਲੱਡਾ ਕੋਠੀ ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਜ਼ਿਲਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ :

ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਗਿੱਲ. ਪੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਐਸ. ਪੀ., ਜਹਾਂਪੋਲਾਂ ਨੂੰ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਣ ਗਏ ਹਨ

ਕੇ. ਐਲ. ਲਿਖੀ ਕਮਾਂਡੇਂਟ 80 ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਕੀਉਂਟਰ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਨਿਲ ਕੋਸ਼ਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਬਰਾਂਚ (ਬੀ) ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਨ ਗੁਪਤਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ., ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੂੰ ਕਮਾਂਡੇਂਟ 27 ਬਟਾਲੀਅਨ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਇੰਚਾਰਜ ਕਰਾਈਮ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵੇਮਨ ਸਿਲ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. ਕਰਾਈਮ ਆਰ. ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਇਆ ਜੋ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਗਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਫੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਕਮਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿਏ

Panjabi Guide No. 1 (ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ ਨੰਬਰ 1)

ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ
4 ਸਾਲ ਤੋਂ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੜ੍ਹਾਓ
ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 5 ਡਾਲਰ

Panjabi Guide No. 2

ਇਹ ਵਰਕ-ਬੁੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 10 ਡਾਲਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲਈ ਅਦੁੱਤੀ ਤੋਹਫਾ - ਅੱਜ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ
ਦੇਵਾਂ ਗਾਈਡਾਂ ਲਈ ਲਿਖੋ :—

Kesar Singh

13487 - 98 A Ave.

Surrey, B.C. CANADA V3T 1C7

(604)581-3185

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਇੱਕ ਜੱਟ ਸਿੱਖ 29 ਸਾਲਾ ਖੁਬਸੂਰਤ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ
ਲੜਕੇ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਝਵਾਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਧੀਆ
ਵਿਉਪਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦੀ,
ਖੁਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ - (604) 980-4411

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year .....20 dollars
Two Year .....35 dollars
Three year .....50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A. ....25 dollars(a year)
Europe .....80 dollars(a year)
Africa .....80 dollars(a year)

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

Ph. 321-7020

ਦੇਗ ਤੇਗ ਵਰਗਿ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਪੰਥ ਕੀ ਜੋਤਿ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ
7050-120 ਸਟਰੀਟ, ਸਰੀ, ਬੀ. ਸੀ.
ਫੋਨ 594-4836

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ
ਤੇ
ਸਰਬੱਤ ਲਈ 1985 ਦਾ
ਵਰ੍ਹਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇ ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ
ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ